

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Első sorban heti sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Együttér postai sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, március 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vihar Fiume körül.
- Felozsatták az osztrák képviselőházat.
- Sikkasztással vádolt ügyvéd.
- Agyonlőtt bankhivatalnok.
- Vizsgálat egy alispán ellen.
- Apponyi egyetemi tanár.
- Öngyilkos képviselő.
- Tarkaságok.

A hálátlan Fiume.

Arad, március 30.

Erdekes probléma Fiume. Majd a magyar szent korona legfényesebb, legmélyebb tüzi drágaköve, klenodium, melyre úgy vigyáz egy egész nemzet, mint a szemé fényére. Majd pedig a hűtlen leányzó, aki a szerető édesanyját, aki őt cicomázza, öltözteti, valóságos kirakati darabként, minden drágasággal tele aggatja, hogy az idegen szemé rajta megakadjon és szépnek, vonzónak, kívánatosnak találja, de aki hála helyett mindezért hűtlenséggel fizet. Mihelyt rajta van a suhogó selem ruha, mihelyt csilognak a keblén a gyémántkövek, megfélemedezik, hogy az édes anyja sokszor mosni járt, éjjel vasalt és a többi gyermekének mellözésével járatta diszben legidősebb leányát csak azért, mert azt hitte, hogy az szépségével meghódítja az idegent és az tisztelni fogja az önfeláldozásig hűséges, odaadó anyát.

Fiume, a hűtlen leányzó azonban szégyentli a szegény anyát és elfor-

ditja tüzes, szenvedélyes, a déli nap hevével versenyre kelő szeméit, ha az utcán az egyszerű matrónával találkozik. Megtagadja a véroközösséget, megtagadja és felejteti akarja, hogy kinek emlíni nőtt nagygyá, erőssé, széppé, tetszetőssé és kívánatossá. Valóságos parvenü módjára fitogtatja az idegenek előtt a jelenét, a gazdagságát, a hatalmát, az erejét és még a nyelvében, a beszédében is óvatosan kerüli, hogy szárazsárára ráismerjenek. Ha ünnep van a házában, elkerülhetetlen, hogy az édes anyát kifelejtse a meghívottak névsorától, de milyen rosszul érzi magát ez a nagyvilági dáma, ha ez a tisztességes matróna, a természet törvényei szerint az asztalfőn foglal helyet. Szeretné kinnéni a szalonjából, de nem teheti, mert az anyának több esze lévén, mint hűtlen leányának, úgy tesz, mintha észre sem venné a grand dame tészkelődését és a nagyvilág előtt megmenti — a maga becsületét és tekintélyét.

Az egész ország, az édes anyá többi gyermekei, mind-mind odahordják kincsüket, aranyukat a dédelgetett testvér házába. Fiumét tudja az ég miért, de hazafias kötelességből meglátogatja a magyar közönség és fájó szívvel látja, hogy ott idegennek tekintik a magyart, gyűlölik, mert magyar. Itt az országban kell eltűnnünk, hogy azokért az óriási áldozatokért, melyekkel az országnak az

ablakát folyton fényesítjük, hálátlansággal, testvérietlenséggel és gyűlölettel fizetnek.

A magyar miniszterelnök ma a képviselőházban védelmébe vette ezt a hűtlen leányzót. Nagy szeretettel takargatta a hibáit, szépitgette a fogyatékosait annak a sivár léleknek, mely ma még a saját szülő anyja iránt sem tud hevülésbe jönni. A magyar miniszterelnök államférfiúi egyéniségének minden vonzó sajátosságát kellett harcra vinnie, hogy az ellenzék sok tulzástól telített, de alapjában közhangulatot kifejező kritikáját tompítsa és a természetes nivóra szállítsa le. Az ő konciliáns szelleme az uralkodó szellem most a magyar parlamentben ennek tulajdonítható, hogy a legnehezebb ügyek egyenletesen, az ágas-bogasok is simán intéződnek el.

Khuen-Héderváry gróf is kénytelen volt beismerni mindezek ellenére, hogy Fiumében vannak barátaink, de igen nagy a száma az ellenségeinknek. Ez a mai vita szomorú eredménye.

A szerelmet kényszeríteni nem lehet. Az érdek házasságból azonban békés együttélés, kölcsönös megbékülés folytán igen hasznos egyesülés válhatik idővel, mely az utódok szemében később el is veszi rideg üzletszerűségét. A magyar nemzet sohasem tekintette Fiumét olyan személynek, akivel az együttélés kínos

A rudnói csodaorvos.

— Emlékezés egy csodálatos papra. —

Gyerek voltam még, a mikor a rudnói csodaorvosról, Madva Ferencről hallottam beszélni. A felebaráti szeretetről és önzetlenségéről ismeretes lekipásztor neve köré egész legendák fűződtek, s én nem tartom fölösleges munkának, emlékéit fölleveníteni. A rudnói papnak volt legalább akkora híre a múlt században, mint korunkban Kneippnak; csak-hogy az utóbbi leginkább a vizgyógyimódot alkalmazta betegeinél.

Volt persze sok ellenfele, nevezetesen orvosai körökben, akik szédelőnek, kuruzslónak elnevezték. A nagyközönség azonban mellette kardoskodott és akinek baja volt és aki nem tudott menekülni bajából, az, ha tehette, fölkereste, hogy tanácsával éljen.

A betegek bizalmát leginkább azon körülmény fokozta a rajongásig, hogy nem kellett nekik betegségük okát és lefolyását elbeszélniök. Amikor az igénytelen pap-orvos rájuk nézett, tengermélységű szemével, keresztül hatott sziveken és vesékben, kifürkészte a legrejtettebb bántalmakat, s ujjával reámutatott a helyre, ahol a kór fészke rejlik.

Csodálatos hüvely! Az ember arcáról, az ember szeméből kiolvashatni, hogy milyen betegségben szenved.

Hasonló tehetsége csak Gaal dr.-nak volt, aki a koponya dudorodásából és Lavaternek,

aki az arovnásokból ítélte meg az ember karakterét.

Számtalan adomát beszéltek a múlt század 40 es, 50-es éveiben a rudnói csodaorvosról, költött és való dolgokat, legendát és történet eseményeket melyek közül egynehányat föl akarok jegyezni.

Valamelyik napon egy asszony érkezett Rudnóra, tizekét éves leányával, saját hintóján. Nem kellett nagyon hosszú ideig várakoznia, mert csak tíz, tizenkét alkalmatosság érkezett előtte és Madva nem foglalkozott sokáig az egyes betegekkel. Gyorsan kellett végeznie, mert néha-napján százan is várakoztak a parochia előtt, civakodva, verekedve, hogy kié legyen az elsőség. Sőt néha az éjszakát is szabad ég alatt töltötték szekereken, hintókban, mert a kisdéd korcsma be nem fogadhatta valamennyit. Pedig Madva nyárban hajnali 4 órától esti 10 óráig foglalkozott betegeivel.

Beléptek a szelid arcú, rokonszenves lelkészhez, aki barátságos üdvözléssel fogadta.

— Ugy látom szemecskéiből, hogy gyakran szenvedsz főfájásban, — fordult a kis lány felé. — No de majd segítünk rajtad.

Azután meghallgatta mindkettőjük elbeszélését, amelyből azonban csak annyit értett meg, hogy a leányka néhány hét óta iszonyu főfájásban szenved.

— Ugy-e bár, hogy itten fáj? — kérdé a plébános a gyermeket, ujjával homloka közepét érintve.

— Igenis, itt az errom fölött.

— És úgy érzed, mintha ott benn valami mászkálna és rágicsálna?

— Igenis.

— Nem emlékszel, hogy valamikor nagyon közel szagoltál virágot?

— Az a rossz szokása van, — veté közbe az anya, — hogy orrát egészen belédugja a virágba, amikor szagolja.

— No lám, már most tudjuk a baj okát. Szagolás alkalmával valami férget szitt föl az orrába, amely ott ragadt az agyvelőben s ez okozza a fájdalmat. Azonnal irok néhány gyógyfüvet, ezeket átveszik, megfőzik és ennek a teának a meleg páráját szívja be naponta kétszer, kendővel letakart fejjel.

Es a szer használt!

Madva általában gyógyfüvekből készítette az orvosságokat. Ő maga ugyanis szenvedélyes botanikus volt, ismert minden növényt, ismerte azok tulajdonságait és hatásukat az emberi szervezetre. Rendelvényeinek titkát azonban szigorúan megőrizte. Csupán három gyógyszerészhez volt bizalma: a bánóczi, a privigyei és a tapolesánihoz; betegeit ezekhez küldte; más-hová hiába is mentek volna, mert csupán ezek voltak képesek receptjeit elolvasni.

Egyik napon egy anya és virágzó leánya kereste fel a rudnói lelkészt. Más ember ép, egészséges egyéneknek tartotta volna őket. Madva azonban legjobban szerette volna mondani: — Menjének haza! Itt nincs segítség! Ez gyógyíthatatlan baj! Mindkettő ideggörcsben, nyavalyatorésben szenvedett. Az anya pa-

és tele van szenvedésekkel. Es a magyar kormány fejének azt kell konstatálnia, hogy Fiumében ellenségeink vannak.

A magyar nemzet lovagiasságára vall azonban, hogy mindezek ellenére nem fog Fiumében új politikát folytatni, mint a hogy a miniszterelnök kijelentette Apponyi Albert ama állításával szemben, hogy Fiume ma többé nem olasz, hanem horvát érzelmi politika székhelye.

Az édes anya a szívét átütő gyermekétől azt kérdi, mikor ez elesik a hegy szakadékban és kiejti kezéből az anyai kebelből kitépett szívet:

— Megütötte-e magad gyermekem?

Vihar Fiume körül.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 31.

Fiumét magyar kikötőnek szokták nevezni azok, akik még soha se voltak ebben a gyönyörű fekvésű városkában, amelyet olaszoknak, horvátnak, lengyelnek s akár svédnek is inkább lehetne nevezni, mint magyarnak. Az ellenzék szónokai azt vetették a szemére a magyar kormánynak, hogy Fiumét elhorvátosítja. Hát ez tévedés. Fiumében nem lehet erőszakot se horvátosítani, se olaszosítani. Ott ez a két népfaj állandóan harcban áll egymással; egyik se győzi le a másikat, de az ő harcukból a magyarság kerül ki vesztes félként.

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök az ellenzéknek adott mai válaszában kifejtette azt, hogy a kormány nem folytat Fiumében horvát politikát; a bankok és kereskedelmi, meg ipari vállalatok üzhetnek faji politikát, üznek is, de ez ellen a kormány nem léphet föl, ebben minden kormány egyformán tehetetlen.

A Ház mai üléséről szóló részletes tudósításunk a következő:

(A költségvetés.)

Elnök Berzeviczy Albert volt.

Folytatták a költségvetés részletes tárgyalását. A kisebb tárcaik során, a közigazgatási bíróság személyi kiadásainak tételénél

Wickenburg Márk gróf beterjesztette a pénzügyi bizottság határozati javaslatát. Ez a határozati javaslat kimondja, hogy a közigazgatási bíróság sok olyan ügyben ítélkezik, amely az intézmény hivatásának nem felel meg és ezért utasítandó a kormány, hogy a közigazgatási bíróság hatáskörét megszorítsa.

A Ház a tételt és a határozati javaslatot megszavazta.

A fiumei kormányzóság tételénél

Polónyi Dezső szóvá tette, hogy a horvát befolyás rendkívül elharapódzott Fiumében, jóllehet Horvátországnak soha joga a kikötővároshoz nem volt. Ezelőtt husz évvel alig lehetett horvát szót hallani Fiumében, ma mindenütt horvát szó fogadja az embert és az olaszok alig merik a szájukat kinyitni. Félt, hogy a magyar befolyás egészen elvész Fiumében, mihelyt a horvátok térfoglalása nagyobb mérvet ölt. Az olaszok már annyira el vannak nyomva, hogyha olasz nyelvű ünnepi hitványoklatot akarnak hallani, Olaszországból kell papot hozatniok. A fiumei plébániahivatal erőszakkal horvátosítja az olasz neveket s hogy ezt teheti, annak csak az lehet oka, hogy a fiumei plébánia a zenggi püspökség alá tartozik, amely főtlaplója volt mindig a pánhorvát törekvéseknek. A fiumei kórházban 28 ápolónővér közül mind a huszonnyolc horvát. A horvát bán Fiumében agitacionális egyesületet alakított, amelynek semmi egyéb célja, mint a fiumei horvát kereskedőcégeknek reklámot csinálni. Egy kulturális egyesületük százezer koronát gyűjtött össze rövid idő alatt egy horvát népiskola éljaira. Az *Ungaro Kroatának*, ennek az államilag támogatott hajózási vállalatnak a hajóin utazni magyar embernek valóságos szenvedés. A hajóskapitánytól le az utolsó fűtőig nincs ember, aki magyarul felvilágosítást tudna adni, csak horvátul beszélnek valamennyien. (Ugy van! a baloldalon és jobbközépen.)

A katonaság is horvát. Hetvenhat száz magyar honvéd baka mellett ott van a Jellasihezred, a mely az utolsó százig horvát és a melynek tisztjei tagjai a horvátosító egyesületnek. Ilyen körülmények közt féltetni kell Fiumét és nem lehet helyeselni, hogy oly kormányzó és hivatal álljon Fiume élén, a melynek nincs egyéb dolga, mint fordításokat esz-

közölni. Ilyen politikát támogatni nem lehet s ezért a tételt nem fogadta el.

(Apponyi beszéd.)

Apponyi Albert gróf azólat fel ezután és reflektált Polónyi Dezső tegnapi felszólalásának arra a részére, melyben ez a koalíciós kormányt vádolta azzal, hogy a vasuti pragmatika miatt akasztotta meg a horvát megegyezési tárgyalásokat.

A vasuti pragmatika nem érinti az 1868: XXX. törvényeket, mert abban esupán egy kikötés van: az, hogy a horvát nyelv mellett a vasutasok a magyar nyelvet is kötelesek tudni. Ha Polónyi ismerte volna a magyar kormány nehéz helyzetét Horvátországban, ismerte volna az ottani magyarellenes agitációt, tudnia kellene, hogy a vasuti pragmatika elleni horvát felzudulás csak ürügy volt az évtizedek óta lappangó magyargyűlölet kitörésére.

Rátérve a fiumei kérdésre, neki is meggyőződése, hogy a kormány Fiumében horvát politikát folytat. Saját tapasztalatából tudja, hogy 45 év előtt annyira olasz volt Fiume, hogy nem akadt ember, a ki magyarul tudott volna. Tudjuk, hogy Fiume magyarrá nem lehet, tehát törekednünk kell, hogy olasz jellege megmaradjon. Ezt tudta az előző kormány és ezért törekedett a fiumei egyház különválasztására.

Fiumében az egy iskolát kivéve, ma már minden a horvátok kezében van. Mi mindent megengedhetünk Horvátországnak, de azt nem szabad hagynunk, hogy Magyarország egyetlen kikötővárosa s az ahhoz vezető vasuti vonal kisikolják a magyar állam közvetlen fenntartása alól. Fiume olaszága magyar politika, Fiume elhorvátosítása pedig összbiriodalmi politika.

Ez az összbiriodalmi politika nem azonos a dinasztikus politikával, amelyet Polónyi kárhóztatott, mert a dinasztikus politika csak a magyar nemzeti politika lehet. (Zajos taps és helyeslés a baloldalon.) A tételt nem szavazta meg.

Polónyi Dezső félreértett szavainak megmagyarázása címén kifejtette, hogy nem Apponyit kárhóztatta tegnapi beszédében, hanem Sztéryni Józsefet, már pedig politika dolgában Apponyi Albertet Sztéryni Józseffel összetéveszteni nem lehet.

naszlá, de ő maga magáért mit sem remélt, leánya azonban menyasszony! Vajjon lehet-e rajta segíteni?

Madva nem akarta őket végkép lesujtani, nem akarta minden reménytől megfosztani. Rendelt tehát neki szert, hozzátéve, hogy használják egy ideig, ha azonban egyikükön négy héten belül kitor a nehéz nyavalya, akkor hagyják abban, akkor ugy sem fog segíteni, mert az öröklött baj. — de a leány, ha csak nem akarja férjét és gyermekeit boldogtalanná tenni, a világot se menjen férjhez.

A következő páciens egy szomszéd falubeli gazdag földmives volt.

— Hát téged mi lőtt? — szólítja meg a plébános. — Hisz te nagyon rossz színben vagy, mióta fölvitte az Uristen a dolgodat? Persze, mindennap dinom-dánom! Megy is az egy ideig! De azután fölmondja a gyomor a szolgálatot és az ember magának ássa meg a sírját.

— Dehogy tisztelendő ur! Dehogy! Más bajom van nekem! Azt mondják az emberek, hogy béka van a gyomromban, sőt a feleségem azt állítja, hogy éjjel, ha alszom, kuruttyolni is hallja.

Madva, aki szerette a tréfát, mosolyogva mondja: — Igazuk lehet! No, majd csak kikergetjük azt a huncut békát. De aztán szót fogadj! Te két órányira lakol ide Rudnóig. Tehát mindennap reggel ide jössz gyalog, megpihensz egy kissé, aztán iszol az én kutam

vizéből egy pohárral, de éhgyomorra! Azután haza mész és megebédelsz; hanem csak zöld-ségtélét s legfeljebb vasárnap hust, ugy mint annakelötte tetted, mikor még szegény ember voltál. Jót állok, hogy őszig olyan egészséges leszesz, mint a makk és a béka nem fog többé kuruttyolni. Ugy is történt.

Máskor a lelkész gazdasszonya tolaodott be a szobába, hogy valami előkelő ur érkezett meg a fiával, nagyon kéri a tisztelendő urat, bocsátaná be, mert neki sürgősen kell visszamenni Pestre.

— Kicsoda?

— Elfelejtetem a nevét. De valami doktor lehet, mert csupaszra van beretválvá, akár csak egy pap.

— Ha orvos, akkor bocsásd be a mellékajton, mert annak nem szabad pácienseit magukra hagyni.

A gazdasszony ajtót nyitott és belépett egy tekintélyes uriember fiával, egy husz éves, szép arvonású, de ijesztően rossz kinézésű fiatalemberrel,

— Doktor Stháli vagyok, — mutatkozott be.

— A protomedikus, — egészíté ki a plébános, — az ország legnagyobb orvosi tekintélye.

— És mégis magához fordulok, s nem orvoshoz, fiam miatt, akin nem tudok segíteni, — mondá véghetetlen szomorúsággal az apa.

Az orvos-pap büvösen jószágos tekintettel

nézett a beteg ifju szemébe, azután erőltetett vidámsággal mondá:

— Tanácslom, magnifice, hogy még ma induljanak haza. Három nap mulva minden bajnak vége!

A tüdővésztes betegek, soha sem hiszik el, hogy nekik meg kell halniok. A fiatal ember is hálás pillantással mondott köszönetet a lelkésznek. Az atyja azonban megértette, be is fogott, mihelyt lehetett és Nyitra, Érsekújvár, Esztergom és Vörösváron keresztül, három napi utazás után Pestre érkezett. Negyedik nap már ravatalon feküdt a nagy reményekre jogosított ifju.

Madva különben mell- és gyomorhajok gyógyításánál volt legszerencsésebb. A legkésőbbes eseteknél is igen szép eredményeket volt képes elérni; ugyszinte máj- és vesehajoknál. Haragudtak is az orvosok, de miután senkitől sem fogadott el bárminemű honoráriumot és a gyógyszereket sem maga készítette, hanem azok elkészítését a bánói, privigyei és tapolcsáni gyógyszerészekre bizta, azzal a meghagyással, hogy a dózisokat változtathatják, ha netán nagyon erősnek tartják, mint kuruzslót sem vádolhatták be. De legalább le akarták leplezni és nevetségessé tenni. És erre két fiatal pozsonyi orvos vállalkozott, akik sárgára festett arccal, görnyedve, támolyogva és nehéz betegségeket szimulálva, állítottak be egyik napon a rudnói paphoz.

Amint elkezdtek előtte jajgatni, ő mindjárt közbe vágott:

Batthyány Tivadar gróf a vasuti pragmatikáról kezdett beszélni s azt mondta, hogy Náray, aki a miniszterelnök mögött ül, magaráhatja meg a miniszterelnöknek, milyen intenciók vezetnek a koalíciós kormányt a vasuti pragmatika kérdésében.

Elnök felszólította Batthyányt, hogy kérjen engedélyt a tárgytól való eltérésre.

Batthyány Tivadar gróf: Előre megmondtam, hogy nem fogok engedélyt kérni, mert lesz még alkalom, hogy erről beszélhessek.

Ezután rátért a fiumei kérdés tárgyalására s támadta a kormány fiumei politikáját. A mostani képviselő, Vio Antal megválasztását a horvátok a maguk diadalának tekintették. (Elentmondás a jobboldalon. A miniszterelnök a fejét rázza.)

Ugyanaz megy most Fiumében, a mi Dalmáciában ment annak idején: mindent a mi olasz, irredentának bélyegeznek, holott Fiumében csak néhány éretlen fiatal ember követ irredenta politikát.

Szintén nem fogadta el a tételt, mire az elnök 10 perc szünetet adott.

(A miniszterelnök válasza.)

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a szünet után válaszolt a fiumei kérdésben elhangzott felszólalásokra. Elsősorban Polónyi Dezső érveivel foglalkozott. Fiume közjogi és területi kérdése — ugymond — az 1868. évi kiegyezésben végleg megvan állapítva és ő ezt az álláspontját horvát bán korában az ottani ellenzékkel szemben már évek előtt hangoztatta.

A zenggi püspökség betöltésénél a kormány jobhiszeműleg járt el, mert nem volt tájékozva a viszonyokról. Ő maga is csak most tudta meg, hogy miről van szó. Egyébként a kormány nem szándékozik új politikát inauguralni Horvátországban, csupán folytatni kívánja az előző kormányok politikáját.

Nem azt mondtam a multkor, hogy a kormánynak nincsen politikája Fiumében, csak azt, hogy semmi új politikája nincsen, hanem megmarad az eddigi irányzat mellett. A Fiumében lelkészkedő papság és a lakosság között semmi surlódás nincsen, a lelkészek mindnyájan tudnak olaszul. Hogy a pénzintézek és az

üzleti vállalatok horvátok, ennek nem a magyar kormány az oka. Ez hosszú processzus eredménye. A kormány álláspontja az, hogy mindenki barátunk odalent, aki velünk van és arra kell törekednünk, hogy azokat is megnyerjük, akik eddig barátságtalanok voltak irántunk. A legutóbbi fiumei választásnál, melyet Batthyány Tivadar gróf szóvá tett, a választók listáját az olasz autonóm párt állította össze. Erre csak nem lehet rá fogni, hogy a mostani képviselőt protezsálta volna. Kéri a tétel elfogadását.

(Egy kis polemia.)

Polónyi Dezső félreértett szavait igazgatja helyre.

Batthyány Tivadar gróf is e címen áll fel, de csakhamar bő mederben kezdi tárgyalni, a fiumei állapotokat.

Náray elnök: Figyelmezteti, hogy ne lépje túl a tárgy körét.

Batthyány Tivadar gróf: Ujra fejtegetésekbe bocsátkozik.

Náray elnök: Ismételtlen figyelmeztetem a képviselő urat, hogy maradjon a tárgynál, mert kénytelen leszek a szót megvonni. (Nagy zaj a baloldalon.)

Batthyány Tivadar gróf (az asztalra esap): Ha minduntalan megakadályoznak abban, hogy megvédjem a magam felfogását, hát befejezem. (Nagy zaj.)

Náray elnök: Kérem a Házat, elfogadjá-e a tételt?

A jobb oldal szavazásra feláll.

Batthyány Tivadar gróf: A házszabályokhoz kérek szót.

Náray elnök: Kimondtam a határozatot. Nincsen helye felszólalásnak.

Felkiáltások a baloldalon: A házszabályokhoz mindig lehet beszélni.

Batthyány Tivadar gróf: Az elnök ur elrendelte a szavazást. A házszabályok szerint a kérdés feltétele és a szavazás teljes esendben rendelő el. A nagy zajban nem hallhattuk, miről történt a szavazás.

Náray elnök (a jegyzőhöz): Mi következik?

Felkiáltások a baloldalon: Zárt ülést kérünk.

Zlinszky István jegyző tovább olvas.

Felkiáltások a baloldalon: Miről van szó? Nem tudjuk mit tárgyalnak.

Lovász Márton: Ez komédia.

Náray elnök: Rendreutasítom a képviselő urat.

Lovász Márton: Parlamentáris tárgyalást kérünk.

Náray elnök: Én pedig parlamentáris viselkedést.

Szmeccsanyi György: Ön provokálja a Házat. Egész csend volt itt.

Nagynehezem helyreáll a csend.

(Az agghonvédek nyugdíja.)

Thaly Ferenc: A negyvennyolcas honvédek nyugdíjának felemelését sürgeti.

Khuen Héderváry Károly gróf kijelenti, hogy a kormány sohasem tartotta magát szigorúan az e címen megszavazott tételhez. A mult évben is kétszeresen léptük túl a megállapított költségeket. Most se fogunk a kérés teljesítése elől elzárkózni.

Ostfy Lajos és Kovács Gyula felszólalásai után a Ház a tételt megszavazza.

(A belügyi költségvetés.)

A belügyi tárca költségvetését Beöthy László ismerteti és ajánlja elfogadásra. Rámutat a modern közigazgatás nagy jelentőségére és a feladatok nagy sokaságára, melyet az élet hatáskörébe utal. Bizonyos fogyatkozásait a mai rendszernek csak egy általános és gyökeres reformmal lehet megoldani. Addig is arra kell törekedni, hogy a meglévő eszközök gazdaságos felhasználásával elégtessük ki a legsürgősebb szükségleteket. Erre az alapelve támaszkodik a költségvetés, amikor a közigazgatás egy legfontosabb ágazata között aránylagosan osztja fel a rendelkezésre álló összeget, különösen a közbiztonsági intézmények fejlesztésére vetve súlyt.

Az ülés két órákor végződött.

Vizsgálat egy alispán ellen

Távirati tudósítás.

Arad, március 30

Turócmegeye főispánja, Beniczky Kálmán ellen már régóta panaszkodnak a turócszentmártoniak. A vádak nem is könnyű természetűek. Az alispán hivatalában tíz-tizenöt éve száz akta hever elintézetlenül, sőt a vádak szerint a letétben elhelyezett magánjavak közül is több elkallódott.

A belügyminiszteriumból egy hónappal ezelőtt leküldötték Dioszeghy Emil miniszteri titkár a vizsgálat megejtése végett, aki több száz tanut hallgatott ki és a vizsgálat anyagát a belügyminiszter elé terjesztette.

Egy újságíró leutazott Turócszentmártonba és meggyőződött a feljelentés alaposágáról. Több esetről számol be, amelyek az alispán mulasztásának bizonyítékai. Ifj. Herz Ignác földbirtokos, akinek egy esomó értékpapirja volt óvadéki letét gyanánt elhelyezve, elment az alispánhoz, hogy visszakérje őket. A hivatalban nem találták az értékpapirokat és az alispán azt mondta Herznek, hogy jöjjen egy hónap mulva. Herz el is jött, de az értékpapirok nem kerültek meg. Végre is a földbirtokos kérésére az alispán megengedte, hogy Herz maga kutasson az értékpapirok után, amelyek egy szekrény poros háta mögül elő is kerültek.

A tótrónai urbéreseknek is volt egy nyolcezer korona értékű regale kötvényük letétben. Ez is eltűnt. Az urbéresek panaszkodására egy alkalommal az alispán, aki éppen vadászatra indult, elővett tárcájából nyolc darab ezrest és kifizette a kötvényt.

Megyeszerte érdeklődéssel néznek a belügyminiszter döntése elé.

— Ne is panaszkodjanak, édes uraim! Tudom már, hogy mi a bajuk. Foglaljanak helyet, mindjárt megírom a recipét. Igérem, hogy a legrövidebb idő alatt ki fognak gyógyulni. Ezzel leült az asztalhoz, megírta a rendelvényt és jó napot kívánva, csak annyit mondott még, hogy Tapolcsányba menjenek De Grach gyógyszerészhez. Az pontosan el fogja készíteni az orvosságot.

A két fiatalember gyorsan bucsuzott, mert alig várták, hogy a recipét elolvashassák és fölötte jót nevessenek. De biz egy szót sem tudtak belőle kibetűzni s így kénytelenek voltak Tapolcsányba elmenni, hogy a vizjáték második félvadását is eljátszassák. De Grach egész komolysággal nézte át a rendelvényt, aztán azt mondta a két betegnek, hogy két óra mulva jöjjenek vissza, addig elkészül az orvosság.

— Hát ugyan micsoda dekoktam az, ami két óráig fog főzni?

— Sajnálom, de előbb nem lehetséges.

Két óra lefolyása után visszatértek s akkor a gyógyszerész, rövid üdvözlés után bevezette saját ebédlő szobájába, ahol szépen terített asztalon egy nagy tál párolgó étel állott.

— Itt van kérem az orvosság, amit a rudnói pap az állbeteg uraknak rendelt s amelytől biztosan meg fognak gyógyulni. Az ára négy forint. Jó étvágyat kívánok!

Állott pedig az orvosság egy tál brinzás haluskából, hogy pedig szomjukat is olthassák, tíz icce sör állott rendelkezésükre. És a legszebb a dologban az, hogy a két fiatal orvos

maga beszélte el nevetve, hogy miként tréfálta meg őket, miként fogott ki rajtuk a rudnói pap.

Madva különben nagyon röviden szokott elbánni betegeivel. Hogyan is végezhetett volna velük, mikor néha-napján százan is keresték föl őtet. Így egyik napon négylovos nagyuri hintó érkezett Rudnóra. Galgócéról jött, Erdélyi gróf küldte. A komornyik benyitott a lelkészhez, azzal a kérelemmel, hogy a tisztelő ur jönne csak mindjárt vele, mert a kegyelmes ur szeretne vele értekezni.

— Mondja meg a kegyelmes urnak, hogy az ut Galgócéról Rudnóra ép oly hosszú, mint Rudnóról Galgócra és hogy ő neki több az ideje, mint nekem.

Sok hasonló történetet lehetne még elbeszélni, amit azonban a tér szűke meg nem enged s így csak néhány életrajzi adatot sorolok még fel, hogy például Madva Ferenc 1786-ban Szakolcán született, ahol atyja eszmadia volt, hogy tanulmányait Nyitrán, Komárom és Pozsonyban végezte és hogy száz évvel ezelőtt, 1811-ben Kluch József nyitrai püspök által papnak szenteltetett, Első állomása, mint káplánnak Trencsén-Teplic volt, ahol a sok beteg látása és a fürdőorvossal kötött szoros barátság, továbbá botanikai tudása érlelte meg benne azt a kívánságot, hogy mint orvos is lehessen az emberiség jóltevője. 1822-ben neveztetett ki Rudnóra plébánosnak, ahol 28 évig működött. Azután nyugalomba vonult és Szucsánban 1852. augusztus 20-án meghalozott.

M. I.

Sikkasztással vádolt ügyvéd.

Távirati tudósítás.

Arad, március 27.

Az ősszel, szinte egyszerre, két kliense is följelentette sikkasztásért Singer Armin dr. fővárosi ügyvédet, akit csakhamar letartóztattak.

Müller Matild tescheni és Vogel Károlyné szerajevói lakosok voltak a panasztevők s különösen az utóbbi följelentésében volt nagyobb összegről szó. Müller Matild egy 2279 koronás takarékkönyvecskéjét, ezenfelül két külföldi cukorgyári részvényét követelte az ügyvéden. A váddal szemben Singer dr. azzal védekezett, hogy ügyfele megengedte neki a pénz és részvények felhasználását.

— Igaz, — volt erre a panaszosnő válasza — de úgy szölt az engedelem, hogy az értékekből az adósságaimat rendezze és ne a magát.

A másik följelentés egy hagyaték körül forgott. Vogel Károlyné megbízást adván Singer dr.-nak, az egyezséget kötött az örökség dolgában s fölvevte megbízója részére, nem egy alkalommal, de három részletben — közel 45.000 koronát. Az első alkalommal 27.516 korona folyt be az ügyvéd kezéhez, de Singer dr. csak 17.453 koronát küldött el a kliensének, vagyis több mint tízezer korona maradt nála. És bár később még nagyobb summát vett föl, Vogelné többé egy krajcárt sem látott.

Más ügyvédhez, Szegő Ferenc dr.-hoz fordult hát, aki kérdőre vonta kollégáját.

— Még nem kaptam meg a pénzeket, — felelte Singer dr.

A kartársai utána néztek a dolognak s mert látta, hogy Singer dr. bizony rég hozzájutott a kérdéses összegekhez, elszámolni vele pedig nem tudott, Vogelné is följelentette. Bár 2—3 heti fogság után Singer dr.-t szabadlábra helyezték, mégis a törvényszék úgy Müller Matild esetében, mint a Vogelné panaszát illetően sikkasztás büntetéseért vád alá helyezte.

Dusárdy bíró elnöklésével ma tárgyalta a törvényszék Singer Armin dr. bűnpörét.

Singer azzal védekezett, hogy ő tulajdonképpen nem tett egyebet, egyszerűen visszatartott annyit, amennyit a követelése kitett.

— Erre — mondotta Singer dr. — be is pöröltem Vogelnéét.

— Milyen nagy összegre?

— 22.931 koromára.

Ez csakugyan megtörtént, a baj csupán az, hogy Singer dr. a pört csak — a följelentés után indította meg.

Más védekezése is volt ma a megvádolt ügyvédnek. Azt mondta, hogy a pénzt még várható kiadások miatt is vissza kellett tartania.

Dusárdy elnök: Miért hagyott magánál ön az első pénzfölvételkor is vagy 10.000 koronát, holott akkor költségvetése még alig volt?

— Ez igaz, csak néhány száz koronát tett ki.

— És mire kellett a többi?

— Az egyezés még nem volt jóváhagyva s számolnom kellett arra, hogy a jóváhagyás után illetéket kell fizetnem.

— Hát nem tartott erre vissza a kincstár bizonyos összeget?

— Igen, csak hogy az a pénz, amiből egy summát visszatartott, nem volt a Vogelnéé. Az a gyermekei öröksége volt.

Egyébiránt mióta a bűnpör tart, Singer dr

kifizette Müller Matild teljes követelését s a Vogel-féle ügyet is jórészt rendezte.

Azután a tanukat hallgatták ki, akik az ügyvéd ellen vallottak. Holnap meghozza a törvényszék az ítéletet.

Agyonlőtt bankhivatalnok

(A visszautasított szerelmes bosszúja.)

Távirati tudósítás.

Bécs március 26

Bécs város lakosságát óriási izgatottságban tartja az a példátlanul gyáva módon elkövetett gyilkosság, amelyről az Aradi Közlöny mai száma már irt röviden. Egy előkelő pozícióban levő pénzügyi tisztviselő nemtelen bosszúból orvul megtámadta a legjobb barátját, akire addig lövöldözött, amíg a szerencsétlen holtan össze nem rogyott.

A Burggasse 34. számú házában történt a bűntett, amelynek részletei valóságos dühbe hozták a bécsi népet. Hofmeister dr. pénzügyi biztos a gyilkos, áldozata pedig Holthaus Ferenc bankhivatalnok.

Hofmeister régóta udvarolt Holthaus nővéreinek, aki azonban nem akart iránta hajlandóságot mutatni, mert a szíve más fiatalemberhez vonzotta. A gonosz természetű Hofmeister ekkor abba a gyanuba lovalta bele magát, hogy a leányt a fivére hangolja ellene s noha ezt a gyanuját semmi sem igazolta, mégis bosszút forralt a barátja ellen. Minél inkább gyökeret vert benne a meggyőződés, hogy szerelme tárgyát nem nyerheti meg, annál izzóbb lett gyűlölete s bosszúvágya ártatlan barátja ellen.

A minap ismételten megkérte a csinos Holthaus leány kezét, de megint csak kocsart kapott. Ekkor aztán felülkerekedett benne a gonosztevő s elhatározta, hogy meggyilkolja barátját. A gyáva ember napokig tervezte a gyilkosságot s kereste a módot, miként bírni eltenni láb alól Holthaus Ferencet, de úgy, hogy ebből neki semmi baja se legyen. Eközben szinleg föntartotta a barátságot s szívélyesen érintkezett azzal az emberrel, akinek a vesztére törekedett.

Végre megérett a terve, amelyet alaposan kidolgozott s végrehajtását tegnapra határozta el. Helyszini tanulmányok alapján úgy találta, hogy a gyilkosság elkövetésére legalkalmasabb annak a háznak a többnyire sötét lépcsőháza, melyben Holthaus lakott.

Tegnap estefelé, mielőtt a lámpákat meggyújtották, lesbe állott a lépcsőházban s felvont revolverrel várta a barátját, aki abban az időben szokott hivatalából hazatérni. Nem sokáig tartott a várakozás, mert csakhamar befordult a kapun az áldozat s mit sem sejtve a reá váró veszedelemről, a sötét lépcsőházba kanyarodott. Abban a pillanatban előugrott a sötét sarokból Hofmeister dr. s ezzel az elfojtott kiáltással:

— Halj meg, kutya! — közvetlen közelből belelőtt áldozatába.

A golyó hasán érte a szerencsétlent, de volt még ereje a védekezésre. Botjával hatalmasat belevágott gyilkosa arcába, de aztán hirtelen elvágódott a földön.

Az ütés dühöngőt csinált a gyilkosból. Megfeledkezve minden óvatosságról, még egyszer belelőtt a kővön vérében fetregő barátja testébe s csak akkor gondolt menekülésre, mikor látta, hogy áldozata már nem mozog. De már későn volt.

A lövések zajára kiszaladt a ház mesterné, aki még hallotta a legyilkolt ember halálhörgését. Nem vesztette el a lélekjelenlétét, hanem kirohant az utcára segítségért. Előbb azonban

bezárta a kaput, nehogy a gyilkos elmenekülhessen.

Pár perc alatt óriási embertömeg vette körül a házat s megérkeztek a rendőrök is, akik kivont karddal rohantak a lépcsőházba. A gyilkos még ott állott áldozata mellett, mintha gyönyörködött volna véres cselekedetében. Látta, hogy úgy sincs menekülés, miért is ellenállás nélkül megadta magát a rendőröknek, akik megkötözték s fogságba hurcolták.

A szerencsétlen Holthauson már nem lehetett segíteni, mire a mentők odaértek, halott volt. Ot golyó furódott a testébe s jóformán minden lövés halálos volt.

A gyilkos kihallgatása alatt egyáltalán nem mutatott megbánást. Be is vallotta, hogy előre megfontolt szándékkal ölte meg barátját, aki a boldogságát nővére elidegenítésével tönkretette.

GYÁSZROVAT.

Halálozások. Erdemes öreg ur hunyt el ma Aradon. Vertány Simon, az Aradi Első Takarékpénztár nyugalmazott pénztárosa ma 84 éves korában meghalt. Pénteken délután fél 3-kor temetik az Atzél Péter-utca 1. számú gyászszobából. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja. A gyászoló család tagok között vannak:

Varga Jánosné szül. Wertány Terézia, Steigerwald Alajosné szül. Wertány Gizella, gyermekei. — Özv. Probst Ferenoné szül. Wertány Anna, Wertány Adám, testvérei. — Varga János, Steigerwald Alajos, vejei. — Özv. Steigerwald Jánosné, özv. Varga Jánosné, nászasszonyai. — Nagy S. Vilmosné szül. Varga Margit, Schiller Imréné szül. Varga Teréz, Bányász Henrikné szül. Steigerwald Erzsébet, Steigerwald Margit, Steigerwald Franciska, unokái. — Özv. Payk Demeterné szül. Nagy Julianna, sógornói. — Alt Ferenc és neje szül. Bertók Mária, Alt János, Alt Etelka férj. Kruchió Elekné, Aradi Béla, Alt Mariska, Alt Pál, ifj. Alt Ferenc, Alt Alajos, unokatestvérei. — Nagy Margitka, Nagy Töhötöm, Schiller Margitka, Schiller Zoltán, Szikszai Antika, Szikszai Margitka, Bányász Zoltán, dédunokái.

A temesvármegyei tisztviselői kar nesztorja. Berariu György tb. árvaszéki elnök, aki aradmegyei családból származott, ma reggel 72 éves korában meghalt. Az idén éppen félszázada annak, hogy Berariu György a közszolgálatba lépett és e hosszú idő alatt mindig mintaképe volt a hazafias kötelességtudásának, a becsületes munkának. Berariu György az utolsó években sokat és sokszor betegeskedett. Gyomorhaj kinezta, de azért eljárt hivatalába és ha ágyának kellett dőlnie, hazahozatta hivatalos aktáit és otthon intézte el azokat. A megholdoguit 1839. évi szeptember hó 7-én született az aradmegyei Simánd községben. Az aradi főgimnáziumot és gör. kel. román papneveldeit elvégezve, 1861-ben községi jegyző lett Temesszékás, majd Keszinc községben. 1867. évi szeptember hó 3-án vármegyei esküdtnek választották meg Lippára, 1873-tól 1883-ig főszolgabíró volt Versecen. 1884. évi január hó 1-től kezdve árvaszéki elnök-helyettes lett és ezen állásában haláláig megmaradt. Jeanovich Sándor főispán hosszú, hü és buzgó szolgálatait elismerve, Berariut a múlt évben tb. árvaszéki elnöknek nevezte ki. Halálát özvegye szül. Jambrioh Kornélia, fia: János verseci ügyvéd és két leánya, Katinka férj dr. Halik Aurélné és Georgina gyászolják. Temetése holnap, pénteken délután négy órakor megy végbe a józsefvárosi Hunyadi-úton 8. sz. a. levő halottasházból.

Feloszlatták az osztrák képviselőházat

Bécs, március 30.

(Bécsi tudósítónktól.) Az osztrák kormányhoz legközelebb álló körökből arról értesültem ma este, hogy az osztrák parlament feloszlátása sokkal hamarabb meg fog történni, mint ahogy azt eredetileg tervezték. Beavatott forrás szerint a király ma aláírta a feloszlátást elrendelő kéziratot és azt a hivatalos lap pénteki számában közzé is teszi. Félhivatalosan már ma ki is adták a feloszlátó királyi kéziratot.

Mértékadó helyen igen súlyos okok készítették arra, hogy az eredeti tervtől a kormány eltérjen és korábbi időpontra tűzze ki a választásokat, mint a parlamenti krízis elején azt célbavette. A mai nap dőlt el, hogy június hónap első napjaiban Ausztria népei az urnák elé járuljanak, ami bizonyára óriási meglepetésül szolgál elsősorban azoknak a politikai köröknek, amelyek a kormányt támogatják és a nyári választások megtartásától lebeszélni igyekeztek. A parlament elnapolásakor úgy látszott ugyanis, hogy a kormány egyenlő sánssal tűzheti ki a választásokat akár a nyárra, akár az őszre. De egy rendkívül súlyos körülmény arról győzte meg, hogy a választásokat nem halaszthatja őszig és abban a pillanatban, mikor a júniusi terminus mellett döntött Bienert miniszterelnök, a királynak azt tanácsolta, hogy azonnal oszlattassa fel a képviselőházat.

Ez a súlyos körülmény a magyar kormány közbelépése volt. Tudtára adta Bienert bárónak, hogy az új véderőtörvényt abban az ülésben akarná letárgyalatni a magyar képviselőházban, mely a husvétii szünet után kezdődik és a nyári szünettel végződik. A véderőreform javaslata még nem készült el teljesen és a katonai büntető törvény legnehezebb része a nyelvkérdés, nincs rendezve és a hadügyminiszterhez közel álló körök szerint igen komoly nehézségek háritandók még el. A magyar kormány azonban azt hiszi, hogy győzedelmeskedhetik fölöttük és nem szeretné, ha az osztrák válság által abba a helyzetbe kerülne, hogy a véderőtörvény tárgyalását a nyári szünet utánra kelljen halasztania. Itt Bécsben azt mondják, hogy nincs olyan törvény, amely elrendelné, hogy olyan javaslatok, amelyek mindkét államban ugyanazon elvek szerint tárgyalandók, egy napon nyújtandók be a két országgyűléshez. Bécsi magyarázat szerint a magyar kiegyezési törvény csak azt követeli, hogy a két kormány megelőző tárgyalásai után egyenlő elveken nyugvó javaslat nyújtandó be a véderő rendszerről mindkét törvényhozás elé, de az sehol sem áll, hogy ennek egy napon, vagy egyidőben kell megtörténnie. A magyar kormány azonban határozottan hangsúlyozta annak szükségességét, hogy az új véderőjavaslat mindkét parlamentben egyidőben nyújtassék be és ezt az óhajt az osztrák kormánynak figyelembe kellett vennie és ezért határozta el magát Bienert báró, hogy júniusban választat és a képviselőházat azonnal feloszlattatja.

Az osztrák parlamentnek még júniusban össze kell ülnie, hogy a kormány letehesse a Ház asztalára a véderőjavaslatot. A feloszlátás kihirdetésétől az új választások kiírása és a választás megtörténte és az új parlament összehívása nyolevan napi időhöz van kötve és ha holnap vagy holnapután tényleg megjelenik a feloszlátást elrendelő királyi kézirat, akkor az osztrák parlament június 18-án megtarthatja első ülését.

Nem felel meg a valóságnak az a hiresztelés, hogy mérvadó katonai körök sem a nyári, sem az őszi ülészeket nem tartják alkalmasoknak arra, hogy a véderőreformot a képviselőház tárgyalja és az sem igaz, hogy ezek a katonai körök a jövő év tavaszára szeretnék a törvényjavaslat tárgyalását elhalasztani. Ilyen katonai körök legfeljebb ama politikai pártok kebelében vannak, amelyek dacára, hogy a hatalom a kezükben volt, azzal élni nem tudtak és a szláv kisebbség ereje elől meghátrálni voltak kénytelenek.

Bienert báró miniszterelnök kabinetjének harmadszori rekonstrukciójáig elég szomorú tapasztalatokat szedett össze arra, hogy bármekkora áldozatok árán is óhajtotta az öt támogató pártok felvillanyozását, ez sikertelen maradt, mert Ausztriában a viszonyok teljesen megérették arra, hogy a szláv hegemonia gazdasági súlyának megfelelő térfoglalását megkezdje és hogy a Magyarországhoz való viszonyban a németek részéről tapasztalt kétszínűség végre megbűnhődjék.

Öngyilkos képviselő.

— Ugron Zoltán eltűnt. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, március 30.

A főváros előkelő politikai és társadalmi köreit ma egész nap lázas izgalomban tartotta egy közismert, előkelő országgyűlési képviselő titokzatos eltűnése. Ugron Zoltánról van szó, a székelykereszturi kerület munkapárti képviselőjéről, aki rejtélyes körülmények között távozott ma délben a Házból két levél hárahagyásával s melyekben bejelenti, hogy öngyilkosságot fog elkövetni.

Nyomban kutatás indult meg az eltűnt képviselő után. Boda Derső dr. rendőrfőkapitány maga állt a nyomozás élére. Mozgósították az egész rendőrséget, de a késő éjjeli órákig Ugron Zoltán nem került elő. Valószínűnek látszik, hogy sikerült tervét végrehajtani és a Duna hullámai közé ölte magát.

A képviselő titokzatos eltűnéséről a következőket jelentik:

Ugron Zoltán országgyűlési képviselő ma délelőtt fél tizenegykor megjelent a Házban. Az arca sápadt volt és izgatottan, remegő hangon kérdezte a teremszolgákat:

— Itt van-e már Kállay Tamás képviselő ur?

A teremszolga tagadólag válaszolt.

— Hát Lázár István? kérdezte Ugron, aki már akkor annyira izgatott volt, hogy a szolgának is feltűnt.

— Valami baja van a nagyságos urnak? — kérdezte.

— Nincs semmi bajom, válaszolt idegesen Ugron, adjon ide levélpapírt és tintát.

Elvonult egy sarokba, s gyorsan megírt két levelet. Az egyiket Lázár Istvánnak, a másikat Kállay Tamásnak eimezte. Odaadta őket a szolgának.

— Ezeket a leveleket adja át a képviselő uraknak, — mondta, s kifelé sietett.

— Hát a kalapja nagyságos ur, — kiáltott utána a szolga, mire Ugron megfordult és zavart mosolylyal vette át a kalapját. Aztán tétova, bizonytalan léptekkel lebotorkált a lépcsőn.

Tizenegy óra után Kállay és Lázár képviselők megjelentek a Házban. A szolga átadta nekik a leveleket. Alig futotta át Kállay Ta-

más a kusza vonalakkal megírt levelet, mikor elsápadt és felkiáltott:

— Szent isten, Zoltán megöli magát.

A körülötte álló képviselők odasiettek és rémülten olvasták a levelet, amelyet Kállay mutatott nekik. A levél így hangzott:

Kedves Tamás,
tudatom veled, hogy öngyilkosságot fogok elkövetni. Kérlek ne igyekezzetek megakadályozni. Te tudod, hogy miért követem el, hogy mi visz a halálba. Kérlek tegyetek meg mindent, hogy a dolog ne kerüljön a lapokba, nem szeretném, ha foglalkoznának velem az újságok.

Ölel hű barátod
Zoltán.

Hasonló tartalmu levelet kapott Lázár István is. Itt azonban Ugron megírja, hogy a Dunába öli magát, mert nem tudja tovább elviselni az életet.

A levelek nagy riadalmat keltettek a Házban. A képviselők kitódultak a folyosóra, ahol izgatottan tárgyalták a mai ülés szomorú szenzációját. Kállay és Lázár pedig azonnal a rendőrségre siettek s átadták Boda Dezső főkapitánynak a leveleket. A főkapitány rögtön mozgósította az egész rendőrséget. A két képviselő is Ugron keresésére indult, de hiába.

Késő este a főkapitány Debrecenből Veér-Ugron Margittól, Ugron Zoltán egyik nővérétől ezt a sürgönyt kapta:

Ugron Zoltán öngyilkossága megakadályozandó.

Valószínű, hogy a halálra szánt képviselő nővérével is tudatta elhatározását.

A késő éjjeli órákban a főkapitányság köröz levelet bocsátott ki a képviselő személyleírásával. Ugron szürke ruhát, ugyanilyen felöltőt és fekete keménykalapot viselt.

A képviselő elhatározásának okát nem tudják. Teljesen rendezett anyagi viszonyok között élt és még tegnap is barátai körében a legjobb hangulatban volt. A tett oka minden valószínűség szerint egy régi elmebaj kiújulása. Általában azt hiszik, hogy Ugron elmezavarában követte el tettét.

Ugron életrajzi adatai ezek:

1865. december 21-én született az ev. ref. ágból. Reáliskolát Budapesten, a gazdasági gyakorlatot pedig Martonvásáron végezte, felsőbb kiképzését Halleban nyerte. Birtokán gazdálkodik s a megyei életben élénk részt vesz. A szabadelvű pári tagja volt, a koalíciós kormányzat idején visszavonult a politikától, az idén azonban a munkapárthoz csatlakozott. Székelykeresztur kerülete egyhangulag választotta meg.

Tisza István gróf felszólalása. Budapestről jelentik: A belügyi tárca költségvetésénél a Ház holnapi ülésén fel fog szólalni Tisza István gróf is. Tisza már ma akart beszélni, de időhiányában beszéde elmaradt. Ez alkalommal ismét a nemzetiségi kérdéssel fog foglalkozni.

Lévay Lajos báró összeférhetlensége. Budapestről jelentik: A képviselőház összeférhetlenségi állandó bizottsága Tisza István gróf elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a Lévay Lajos báró ellen beadott összeférhetlenségi bejelentést vette tárgyalás alá. A bizottság az ügyet a házszabályokban előírt módon az ítélőbizottság elé utalta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: A zseni, vigjáték. Bemutató-előadás. B) bérlet.

Szombat: A zseni, vigjáték. C) bérlet.
Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Hercegisasszony, operett.

Az aradi primadonna

Váradra vágyakozik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 30.

A primadonnák kétségtelenül a világ legboldogabb teremtsései, mert szentül meg vannak győződve róla, hogy az ő mosolyukat lesi legtöbb ember és az ő szavuk után eped a félvilág. Ha nem így volna, akkor nem mosolyognának olyan sokat és nem fecseg — pardon, pardon — nem csevegnének olyan tuláradó bőbeszédűséggel.

Ezt igazolják például Diósi Nusinak — az isteni, az angyali, az aranyos bájos stb. stb. Nusinak — Nagyváradon elpotyogtatott kijelentései. Az isteni, az angyali, az aranyos bájos stb. stb. Nusi, mint tudjuk tegnap és ma Nagyváradon vendégszerepel, hogy megszerezze azokat a babérokat, melyeket Zsigmondy Anna Aradon elaratott előle. Vendégszerepelt és természetesen nyilatkozott.

Egy újságírónak ezt csicseregte:

— Egészen komolyan mondom, nagyon kedvesek hozzám az emberek. Csak magukra újságírókra haragszom, akik — én még jól emlékszem, igen megkeserítették legutóbbi távozásomat Nagyváradról. Nagyon barátságatlanul irtak akkor rólam...

— Óh már megbántuk, nagyon megbántuk... felelé, amire nyájasabb arcot öltött. — *Volna-e kedve visszajönni hozzánk?* — volt a következő kérdés.

— *Hogyne, hogyne. Az első hívásra.* Egész őszintén kijelenthetem, hogy bár nagyon szerettem az aradi közönségemet is, a nagyváradit mégis kedvesebb.

Püff neked nagyon nyájas aradi közönség. De ez még semmi. Az még szebb, amit alább olvashatunk egy másik váradit lapban:

— Isten hozta kedves Nusi! De megfogyott! — csak ez lehetett az üdvözlő forma, amivel a színpadok mögött az ünnepléstől kipirult arcú Diósi Nusit szólógtatták. Mert az őzikeszemű szubrett előnyére változott: karcsubb, leányosabb termetű lett. A lefogyás emlegetése tehát csak kellemesen érinthette.

— Megfogytam ugye? Na persze, mert már hónapok óta nem ittam tejet. Emlékeznek, mikor itt játszottam, előadás közben mindig megittam egy liter tejet. És rájöttem, hogy a tej hizlal. Nekem pedig táncolnom kell, én szubrett vagyok, a hivatásom követeli, hogy diétát tartsak.

— Hanem Várad, az én édes drága Váradom esodálatosan szépül. És a közönség! Ma is, mindig, imádni fogom ezt a közönséget. Itt szerettek engem igazán, őszintén. Pedig nincs panasza okom. Aradon is nagyon-nagyon szeretnek. Nem engednek el. *Leszerződtem időtlen időkre...* De látja: az hat meg, hogy én ötórás utazás után holtfáradtan ideérkezem, arra sincs időnk, hogy a Cigányszerelemből együttes próbát tartsunk és ez az aranyos, cukros közönség mégis úgy fogad, mintha semmi hiba, baj se volna. Tetszik a játékunk ma is, tudom, mert ismételték minden számomat, pedig nem volt időm összetanulni az ensemblel.

— Nadrágszoknyában akartam fellépni. Direkt a váradit közönség meglepetésére csináltattam egy gyönyörű juppe culotte-t, de lekéstek vele. Nem készült el. Eleget bosszankodom miatta. Na, most isten vele. Jelenésem van.

Jó hogy jelenése következett, különben isten tudja mi mindent elmondott volna még a tejről, a nadrágszoknyáról, esetleg a horvát politika állásáról. De hát jelenése volt. Erről a jelenésről a Nagyváradit Napló így ír:

Telt ház előtt vendégszerepelt a nagyváradit színtársulat két év előtti operett-primadonnája, Diósi Nusi, akit ugyanaz a meleg, zajos és tüntető tetszés fogadott ezuttal is, mint a közelmúlt évek nagysikerű operett-estéin. Diósi Nusi frissesség, temperamentum, hang és játék dolgában az első operett-primadonnák sorába nőtt fel. Diszkrétén, kecsesen, közvetlen bájjal játszik és azzal a könnyedséggel, ami mindenképpen szubrett-koleganói fölé emeli a táncos parthiekban. Egész előadás alatt percekig zugó tapsokkal ünneplték és énekszámait rendre megismételtették. Ennek a szerepnek Nagyváradon látott kreációi közt kétségtelenül az övét illeti elsőség.

Tehát nagy sikere volt Nusinak a régi házában. És ennek bizonyosan vele örül az aradi publikum is.

* **A muzsikus leány.** Az aradi színházban ma este is megismétlődtek azok a melegségtől áthatott jelenetek, amelyek arról tanuskodtak, hogy az aradi publikum nagy rokonszenvvel fogadta az évek után visszatért Zsigmondy Annát. A muzsikus leány sok finomságot és játékbeli képességet igénylő szerepét pompás tökélyvel vitte diadalra. Különösen második felvonásbeli dalaiért kapott sok-sok tapsot és rengeteg kihívást. Az előadás egyébként is a jobbak közül való, amelyben nagy része van Csányi Mátyás karmester precíz dirigálásának.

* **Bojkott Góth Sándor ellen.** *Budapestről* táviratozzák: A Magyar Színház tegnap esti Karenin Anna előadásán történtek miatt Góth Sándort a színinövendékek mind bojkott alá helyezték. Góth ugyanis kidobott a színpadról egy *Ernye* Jenő nevű színinövendéket. Góth eljárása annyira felháborította a többi színinövendéket, hogy kivonultak a színpadról és kijelentették, hogy mindaddig nem lépnek fel, míg elégtételt nem kapnak.

* **A Zseni bemutatója.** Nagy Endre szellemes vigjátéka, a Zseni péntek este kerül először színre a színházban. A darabban ugyszólván az egész társulat játszik és a legkisebb szerepek is jó kezekben vannak. A Zseni bizonyára nagy tetszést fog aratni, mert a cselekmény mulató, anélkül, hogy erős vagy hatásos volna. Nagy Endrét ebben a darabban inkább a finom szellemesség, a tisztultabb izlés jellemzi. *Beregi Sándor*, aki a darab egyik főszerepét játssza, a második felvonásban kuplét énekel.

* **Hercegisasszony** — vasárnap délután *Lehár Ferenc* nagy sikert aratott operettjét, a *Hercegisasszonyt* vasárnap délután játssza a színtársulat. A színház ezzel alkalmat akar adni a vasárnap délutáni közönségnek, hogy *Lehár* kitűnő operettjét láthassa. A szereplők ugyanazok lesznek, mint az esteli előadásokon.

* **A Babuska** előkészületben. A színház legközelebbi premiérje *Fall* Leó operettje, a *Babuska* lesz. A színtársulat énekes személyzete nagyban készül már a bemutatóra, amely a jövő héten lesz.

* **Az Apolló-színház új műsora.** Azt a nagy sikert, amelyet az Apolló-színház elért az *Azirath* bemutatásával, csak fokozza az új műsor. A színház vezetősége arra a konkluzióra jutott a közönség érdeklődésének megfigyelésénél, hogy Aradon külön műértő mozi-közönség alakult ki, amely nem vesz szívesen minden silány mozgófényképet, hanem a bemutatott képeket fejlettebb izléssel bírálja felül. Epen ezért az Apolló-színház igazgatósága olyan előnyös üzleti összeköttetéseket biztosított magának, amelyek bár nagyobb anyagi áldozatokat kívánnak, de garanciát nyújtanak a legfejlettebb műizlés s a legkellemebb szórakozás kielégítésére. A színház igazgatóságának ezt a törekvését dokumentálja az új műsor is, amelyet a kinematográfia legújabb alkotásaiból állítottak össze. Nem a lejátszott képeket látja

viszont a közönség, hanem teljesen eredeti látványosságokat, konstrukciókat és ötleteket. Az új műsor képei külön-külön is dicséretet érdemelnek, míg együttesen eseményt jelentenek. Ezért ajánljuk különös figyelmébe a közönségnek a pénteki előadásokat. 177

* **Az összes fővárosi lapokat** vonatmegérkezés után néhány perccel megkapja, aki *Weisz* Leó hírlapszállító osztályán fizet elő. Ugyanott megrendelhető minden bel- és külföldi újság, irodalmi- és divatlap. A lapok házhozszállítását külön szolgálat végzi. Az új negyedév kezdetén felhívjuk a közönség figyelmét erre a nagy kényelemre.

* **A nikói templom.** Japánnak ez az évezredes műemléke *Pathé* remek színezésű mozgófényképfelvételében az *Uránia* színház egyik nagy attrakciója. Elbűvölő, buja szépségű ligetben van *Jezumu* sogun csodaszép pagodája, melyet a keresztény mészárló uralkodó tiszteltére emeltek a japánok és a hol a szentként tisztelt sogun sírjához tömegével zárandokolnak a vallásos benszülöttek. Érdekes megemlíteni, hogy az elhunyt mulattatására a Japán lányok egész nap táncolnak a sogun sírjánál. Ezer színpompában varázsolja elénk a remek kép a műemlék csodaszép arabeszkjeit, művészi szobrait és a boncok (japán papok) szertartását. A művészi és tanulságos képet a közönség különös figyelmébe ajánljuk. Szombaton meglepő új műsort mutat be az *Uránia*. 175

Miért volt Vilmos császár Bécsben.

— A schönbrunni látogatás titka. —

Távirati tudósítás

Berlin, március 30.

A diplomáciai és politikai körök megre-megtek, mikor arról értesültek, hogy *II. Vilmos* császár korfui utjában Bécsben megáll és egy napot tölt felséges szövetségese és atyai barátja, *Ferenc József* király társaságában. Azt hitték, hogy a német császárnak háborus tervei vannak és most az annekszió idején tanúsított barátságért viszonzószolgálat fejében a monarchia támogatását kéri.

Majd az a kombináció merült fel, hogy a császár leányát, *Viktória Lujza* hercegnőt viszi eljegyezni Schönbrunba. A magyar trón pre-zumatív örökösét, *Károly Ferenc Józsefet* már mint vőlegényt emlegették. Egy cáfolat ezt is pletykák birodalmába utalta.

Berlini jól beavatott politikai körökben a német császár bécsi látogatásának okául rendkívül érdekes eseményeket emlegetnek.

A császár — így tudják Berlinben — el-utazása előtt tudomást szerzett arról, hogy *mérvadó klerikális körökben* azt óhajtják: *ne küldjön Ferenc József király üdvözlő táviratot az olasz királyság jubileuma alkalmával Viktor Emánuel olasz királynak.* Ha azonban ezt az óhajt az uralkodó nem teljesítené, akkor tegye meg, hogy a *távirat hangja száraz, hivatalos legyen és hiányozzék abból a meleg barátság és szívélyesség.*

A német császár a bécsi látogatás alkalmával megakart győződni arról, hogy a király, mint a hármasszövetség egyik leghatalmasabb oszlopa a klerikális befolyásnak enged-e, vagy pedig a politikai rezonnak tesz eleget és a hármasszövetség tagjainak megadja-e azt, amit az joggal elvárhat és ami azt meg is illeti?

Örömmel konstataulta Vilmos császár, hogy *Ferenc József* politikai éleslátása megtalálta a helyes utat. Megtudta, hogy a *klerikális aknamunka eredménytelen volt.*

Ferenc József üdvözlő sürgönye, a német császár látogatása után három nappal elment és annak hangja, melegsége teljesen elűt attól, amit a klerikális körök céloztak. Ha a német császár távirata talán néhány árnyalattal szívélyesebb volt, ez az ő élénk temperamentumának és az olasz király szemé-lyéhez fűződő baráti viszonyának következménye.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A buziási bankrablás. Temesvárról jelentik: Ma került a buziási bankbetörés nagy szenzációt keltett ügye a kir. büntetőtörvényszék elé. Ismeretes, hogy múlt évi december hó huszadikán a „Délmagyarországi Gazdasági Bank” buziási kirendeltségének helyiségébe betörtök és a pénztárból elloptak 3945 korona 77 fillért. Az ügyességgel elkövetett lopás nyomán széleskörű vizsgálat indult meg és kiderült, hogy a tolvaj Pervu János, a bank tizennyolc éves szolgája, aki lopott kulcs segítségével fosztotta ki a pénzszekrényt. A pénzt azután elrejtette szülei lakásán. A bíróság ma Pervu Jánost a btk. 333. §-ába ütköző és B. N. 48. §-a, valamint a btk. 336. §. 4. és 7. pontja szerint minősülő lopás büntette miatt nyolc havi fogházra, a szülőket, Pervu Miklóst és Pervu Miklósné szül. Demeneszku Erzsébetet egy-egy havi fogházra ítélte orgazdaság miatt.

§ A ravasz Toma. Toma Ilie borosjenői földműves a múlt télen került az aradi fogházba. A törvényszék halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt két évi börtönre ítélte. Juliusban Toma kérte, hogy az aratási munkákra engedjék haza. Minthogy a fogházban példásan viselkedett, az ügyész megadta az engedélyt. Toma bucsút vett a fogháztól, ahová hiába várták vissza. A ravasz földműves ugyanis arra használta fel szabadságát, hogy Paskuc Juon borosjenői földműves utlevelével kiszökjön Amerikába. Toma miatt Paskuc került bajba, aki ellen az ügyészség szökés elősegítése és bűnpártolás miatt vádat emelt. A mai főtárgyaláson azonban Paskuc bebizonyította, hogy az utlevelet nem ő adta oda, hanem Toma Ilie felesége lopta el a szobájából, mialatt ő távol volt, és csak akkor tudta meg a dolgot, mikor Toma már Amerika felé vitorlázott. Ez alapon a törvényszék Paskucot felmentette.

§ Felmentés helyett egy évi börtön. Egy notórius pénzhamisító állott ma a temesvári kir. ítélőtábla büntetőtanácsa előtt. Kautzner Fene verseci kereskedősegéd a bűnös, aki már ismételtén volt büntetve pénzhamisítás miatt. Múlt év folyamán Kautzner Versecen több gipszklisét készített és ennek segítségével hamis ötvenkoronás bankjegyeket gyártott. Forgalmába már nem hozhatta, mert a csendőrség lefoglalta a bűnjel hamisítványokat. A kir. törvényszék bizonyíték híján felmentette Kautzner-t, aki konokul tagadott. A kir. ítélőtábla ma egy esztendei börtönre ítélte a veszedelmes pénzhamisítót.

§ A bezárt vendégek. Néhány héttel ezelőtt egy vasárnap nagy mulatság folyt Bánesden, Krausz Lipót vendéglőjében. Nyolc legény mulatott és alaposan felöntöttek a garatra. Este felé a vendéglős felszólította őket, hogy távozzanak, mert ő el akar utazni és nem hagyhatja nyitva a kocsmát. A legények azonban rá se hederítettek, mire a kocsmáros bezárta a kocsmát és eltávozott. Csak másnap este tért vissza, amikor is kiszabadította a társaságot. A legények személyes szabadság megsértése címén feljelentették a kocsmáros, akit a járásbírószék nyolevan korona pénzbüntetésre ítél. Felebbezés folytán az ügy az aradi törvényszék elé került, amely a mai tárgyaláson Krauszt felmentette a vád alól, miután beigazolást nyert, hogy a legények az ablakon át kimehettek volna, sőt többször ki és be is ugráltak rajta, úgy, hogy ők maguk is tréfának fogták fel a bezárást.

§ A szabadkai méregkeverőket elítélték. Szabadkáról jelentik, hogy ott tegnap este ért véget a jánoshalmi méregkeverők ügyének tárgyalása, a mely hétfő reggel óta tartott. Ismeretes, hogy Kollár Pál jómódu jánoshalmi gazdát a felesége, szeretőjének, Berkes Antalnak és Molnár Jánosnének a segítségével, a múlt év végén méreggel elpusztította. Miután bebizonyult, hogy előre megfontolt szándékos emberölésről volt szó, a szabadkai esküdtszék bű-

nösnek mondotta ki ebben Kollár Pálnét; Berkes és Molnárét bűnrészeseknek találta. Ennek alapján a bíróság Kollár Pálnét tizenkét évi, Berkes Antalt öt évi és Molnár Jánosné hat évi fegyházra ítélte.

Apponyi egyetemi tanár.

— Elfogadta a meghívást. —

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, március 30.

Ami eddig csupán föltevés volt, ma bizonyossá vált: a budapesti tudományegyetem jogi karának küldöttsége ma fölkereste Apponyi Albert grófot, hogy fölajánlja számára az egyetem egyik közjogi tanszékét. Apponyi kijelentette, hogy örömmel tesz eleget ennek a megtisztelő meghívásnak.

Délben 12 órakor jelent meg a képviselőházban a tudományegyetem jogi karának küldöttsége, hogy Apponyi Albert gróffal tudassa a jogi fakultás tegnapi határozatát. A küldöttséget Doleschall Alfréd dr. jogkari dékán vezette és tagjai voltak Kmetty Károly dr. és Sággy Gyula. Apponyi Albert gróf a küldöttséggel a háznagyi szobába, ment ahol hosszabb ideig tanácskoztak.

Értesülésünk szerint Apponyi kijelentette, hogy a megtisztelő meghívást elfogadja és ha ő felsége kinevezi, elfoglalja a közjogi tanszékét.

Szóba került az is, hogy elő kell-e neki adnia a közigazgatási jogot is, mire a jogkari dékán azt felelte, hogy csak a magyar közjogról van szó, a közigazgatási jog tanszékére külön tanárt neveznek majd ki.

Közel háromnegyed órai konferenciázás után, amely a képviselőház egyik jegyzői szobájában folyt, Apponyi az egyetemi tanárokkal kilépett a folyosóra. Az arca szinte sugárzott:

— Gratulálunk tanár ur! — üdvözlötték az ujságírók a grófot, aki mosolyogva köszönte meg a gratulációkat:

— Köszönöm uraim. Boldog vagyok, hogy ezt a gyönyörű címet viselhetem.

Egy ujságíró Kmetty Károlyhoz fordult:

— Elfoglalja a gróf a közjogi tanszékét?

— Igen, — válaszolt Kmetty — Apponyi

Albert gróf elfoglalja a közjog számára most szervezett második rendes tanszékét. Ez befejezett tény.

Kmetty még hozzátette, hogy a meghívás kifejezetten csak a közjogi tanszékre szól, tévedés, mintha az új tanszék a közigazgatási jog előadására is kötelezne.

A közigazgatási tanszékre meg fogják hívni Tomcsányi Mór dr. belügyminiszeri titkárt, akit a tegnapi kari ülésen Schwartz Gusztáv dr. Apponyival szemben javaslatba hozott.

Az egyetemi tanács Apponyi tanársága ügyében még e héten ülést tart. Biztosra veszik, hogy Apponyi ügyének a tanácsban is nagy többsége lesz.

A folyosón aggodással kérdezték Apponyit hivi, igaz-e a hír, hogy a politikától vissza akar vonulni? Apponyi mosolygott:

— Nem más ez, mint bizonyos oldalról megnyilatkozó jámbor óhajlás.

— Mit fog csinálni kegyelmes uram, ha fent az udvarnál visszavetnék az előterjesztést? Apponyi erre nem felelt.

A folyosón azt is beszéltek, hogy a tegnapi kari ülésen az Apponyi ellen szavazó képviselők Láng Lajos, Plósz Sándor és Schwartz Gusztáv voltak. Pikler Gyula dr. fehér lappal szavazott.

Egy ujságírónak erre vonatkozó kérdésére Sággy Gyula így felelt:

— Merő kombináció az egész. A szavazás titkos és így nem lehet tudni, hogy ki hogyan szavazott.

HIREK.

A miniszterelnök Bécsben.

(Telefonjelentés.)

Budapest, március 30

Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök szombaton délben Bécsbe utazik. A miniszterelnök bécsi utazásának főcélja, hogy az osztrák kormánnyal tárgyalásokba bocsátkozzék ama kérdéseket illetően, amelyek az osztrák képviselőház ma történt feloszlata által Magyarországot is érintik.

A magyar kormányának szándéka a költségvetés letárgyalása után a véderőjavaslatot tárgyalatni, miután azonban az osztrák képviselőházat most feloszlatták, s Ausztriában a véderőjavaslatot nem tárgyalhatják, ennél fogva az a kérdés merült fel, vajjon tárgyalassék-e Magyarországon ez a javaslat, vagy sem. A magyar kormányának az az álláspontja, hogy a véderőjavaslatot azonnal tárgyalás alá vegyék, s e célból a miniszterelnök Bécsbe utazik.

Valószínű, hogy a korona és az osztrák kormány teljesen osztani fogják a magyar kormány álláspontját. A kormány különben a legközelebbi napokban indemnitást fog kérni arra az esetre, ha a költségvetési vitát a legrövidebb idő óta be nem fejezik.

— Időjárás. E hó 31-én: Enyhe, nyugaton elvélve csapadék.

Lényegtelen hőváltozás várható, nyugaton helyenkint esővel.

Sürgönyprognózis: Meleg, nyugaton elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 20° Celsius.

— Az új főudvarnag. Budapestről jelentik: A Cziráky Béla gróf halálával megüresedett főudvarnagyi állásra a király Majláth József gróf perbeniki földbirtokos főrendiházi tagot fogja kinevezni. A kinevezés erre a fontos közjogi állásra áprilisra várható.

— Kitüntetés. A király Méhes József pénzügyi tanácsos, dohánybevéltő felügyelőnek, állandó nyugalombahelyezése alkalmából, sok évi buzgó szolgálata elismerésül, a pénzügyi főtanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— A középiskolai internátus bezárása. Megírtuk, hogy Prohászka László dr. tisztiorvos a tanítóegyesület internátusának rögtön bezárását hozta javaslatba, mert ott a kanyaró járvány fészket ütött. Tisch Mór dr. tisztiorvos, aki ma érkezett haza Budapestről, megjelent az intézetben és a maga részéről is mindenben hozzájárult Prohászka dr. intézkedéséhez. A tanulók ma reggel már nem mentek iskolába és még a mai nap folyamán elutaztak Aradról. Az intézet helyiségeit alaposan dezinficiálják.

— Mátyássy új állomáshelye. Budapestről jelentik: A honvédség számára kiadott Rendeleti Közlöny legújabb száma közli, hogy Mátyássy Zoltán százados-alhadbiztost, a kassai 3. honvédkerületi hadbiztosságtól a szegedi 2. honvédkerületi hadbiztossághoz helyezték át.

— Rendkívüli városi közgyűlés. A következő meghívót kaptuk: Arad sz. kir. város törvényhatóságánál 1911. évi április 1. és 3-ik napjának d. u. 4 órájára rendkívüli közgyűlést hirdetek, melyre a törvényhatósági bizottság tagjait meghívom. Tárgy: 1. A tanács javaslata Kotsis Lajossal a Kulturpalota építésével kapcsolatos föld, kőműves és elhelyező munkák iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 2. Kotsis Lajos építész, aradi lakosnak a tanács 6529—1911. szám alatt hozott határozatának megsemmisítése és a kulturpalota építéséhez mészhomok téglá használatának megengedése iránt benyújtott felebbezése. Urbán, főispán.

— **Letagadott tények.** A minap *Königsseg* Fidélf gróf, Aradon lakó tauti nagybirtokos váratlanul hazaérkezett afrikai utjáról és az *Aradi Közlöny* munkatársának elmondta, milyen meglepődve olvasta azt a hirt, hogy őt a gyermekei gondnokság alá akarják helyezni. Egyben a gróf ur nyilatkozott az ellene indított erőszakos akcióról, amelyet *Kun Tibor* dr. budapesti ügyvéd *Königsseg* Emilia férjezett *Sárossy-Kapeller* Ferencné nevében indított ellene. *Königsseg* Fidélf gróf nyilatkozatát a napokban közölte az *Aradi Közlöny* és lapunk nyomán több fővárosi lap; ma pedig legnagyobb csodálkozásunkra azt olvassuk, hogy *Kun Tibor* ügyvéd egy budapesti hírlapírónak ezt a kijelentést tette:

Minden a gondnokság alá helyezésről szóló kombináció alaptalan koholmány. A gróf családjának soha nem volt szándékában gondnokság alá helyeztetni *Königsseg* Fidélf gróft. Ilyen beadvánv semmiféle törvényszékhez nem ment és nem is fog menni. Jelenleg csak egy pör folyik az aradi törvényszék előtt, az, amelyet *Sárossy-Kapeller* Ferenc miniszteri tanácsos felesége, a gróf leánya indított édesatyja ellen nyolcvanezer korona hozomány kiadása iránt. Ebben az ügyben néhány nap előtt Aradon voltam, de sem újságíró, sem más előtt nem nyilatkoztam arról, hogy a gróf gondnokság alá helyezését kérjük. Ez abszurdum. Nem is tudom, hogyan kerülhetett a lapokba. *Königsseg* Fidélf gróf jelenleg Afganisztánban van.

— Már visszaérkezett, Aradon is beszélgettek vele — mondta a hírlapíró.

— Lehetetlen (?) Koholmány ez a beszélgetés. A gróf egy hónappal ezelőtt, 1911. február 9-ikén kelt utra. Fiuméig elkísérte az egyik fia. Ott hajóra szállt és azóta még levél sem érkezett tőle. Afganisztánba ment, állami megbízásból és még hónapokig ott marad.

Erre az a megjegyzésünk, hogy az ügyvéd ur merészen tagadja le a tényeket. Aradon való tartózkodásakor azt mondta *Krenner* Zoltán dr. aradi ügyvédnek *Reisinger* Ferenc dr. ügyvéd jelenlétében, hogy a gróft gondnokság alá akarják helyeztetni a gyermekei, de esetleg esdőt kérnek ellene. Koholmánynak mondja *Königsseg* Fidélf gróffal való beszélgetésünket, mert szerinte a gróf még mindig Afganisztánban van. Valószínűleg szeretné az ügyvéd ur, ha a gróf még mindig Afganisztánban volna. Kérjük *Kun Tibort*, keresse föl Aradon, *Perényi-utcai* lakásában *Königsseg* Fidélf gróft, aki bizonyára őt is olyan szívesen fogadja, mint ahogyan az *Aradi Közlöny* munkatársát, habár az elszántan tagadó fiskális szívelyes fogadására a gróf urnak kevés oka lehet.

— **Petőfi ideálja meghalt.** Szatmárról jelentik, hogy *Olcsváry* Eugénia, Petőfinek egykori, sokszor megénekelt ideálja, ma 83 éves korában elhunyt. A szabadságharc után néhány évvel férjhez ment, de már husz éve özvegy. Most ő is eltűnik, csak a versek, amelyeket a nagy költőnek inspirált, élnek tovább örök ifjúságban.

— **Eljegyzés.** Huszár Ferenc eljegyezte *Bachruch* Arankát Székudvarról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Gyanus haláleset.** Az egyik aradi kerületi orvos feljelentést tett az ügyvédségnél, hogy *Virág* Istvánné városi tűzoltó-gépész felesége gyanus körülmények között meghalt és valószínű, hogy magzatelhajtás okozta halálát. Az ügyvédség *Virág*né felboncolása iránt indítványt tett a vizsgálóbírónál, aki elrendelte a boncolást, amit *Auszterveil* dr. és *Pozsgay* dr. törvényszéki orvosok végeztek. A boncolás megállapította, hogy az asszony halálát hashártyagyulladás okozta, bár nem látszik kizártnak, hogy külső erőszakos beavatkozás történt. A nyomozás ismeretlen tettesek ellen folyik.

— **Pályadíjnyertes aradi építész.** Az Egeri Agrár Takarékpénztár néhány héttel ezelőtt pályázatot irt ki a miskolci népkert parcellázott telkére építendő 2—3—4 szobás modern családi házak tervére. A magyarországi építészek közül huszonhárman pályáztak 85 tervvel. A pályázók között van *Steiner* Jenő ismert aradi építész, *Steiner* József építész aradi műszaki irodájának vezetője is. Az ő terve, amelyet „Modern és célszerű” jelige alatt nyújtott be a harmadik, néhány száz koronás díjat nyerte el. Ez a negyedik alkalom, hogy *Steiner* Jenő nyilvános pályázaton díjat nyert.

— **Repülőverseny négy országon át.** Párisból jelentik: A *Le Journal* nevű lap a nyáron Németországon, Hollandián, Belgiumon és Anglián át nagy körrepülési versenyt akart rendezni. A németek tiltakozására azonban Németországot kihagyták. Ezzel a verseny megtartása kérdésessé vált, mert kétséges, hogy Belgium, Hollandia és Anglia ezek után is támogatni fogják-e a vállalkozást.

— **Hatvankilenc becsületsértés.** *Eperjesről* jelentik: Az eperjesi jogakadémia hatvankilenc hallgatója bűnvádi feljelentést tett az eperjesi kir. törvényszéknél, mint sajtóbírósnál hatvankilenc becsületsértés vétsége címén az „Eperjesi Lapok” ellen. Nevezett hetilap ugyanis legutóbbi számában hazafiatlanoknak nevezte azokat a jogakadémiai hallgatókat, kik a jogásztudomány közgyűlésén bizalmat szavaztak *Ruttkay-Nedeczky* Béla jogásznöknek az eperjesi jogakadémiai ifjuság március 15-iki ünnepélyén elmondott beszédeért. Ezt a beszédet az „Eperjesi Lapok” hazafiatlannak mondta és az ezt helyeslő joghallgatókat hazafiatlanoknak bélyegezte. A följelentők a sajtóperben bizonyítani fogják, hogy a jogásznök beszéde épen nem volt hazafiatlan, csak szókimondó és bátor.

— **Edmond Rostand balesete.** Párisból jelentik: Bayonneból érkezett távirat szerint *Edmond Rostand* tegnap fiával, *Maurice*val automobil kirándulást tett. Utközben a pneumatik kiszakadt, az auto felborult s a költő és fia beleestek az árokba. *Edmond Rostand*nak nem történt baja, a fia azonban az arcán súlyosan megsebesült.

— **A német ezredes gyilkosát agyonlőtték.** *Konstantinápolyból* táviratozzák: A katonai törvényszék tegnap késő éjjel újból kihallgatta *Hadzsi ben Ibrahim* albán közlegényt, aki ezredesét, *Schlichting*et agyonlőtte. A közlegény megvallotta, hogy tettét előre megfontolta s bosszuját elégitette ki. A hadbíróság a tényállást ekként állapította meg: Az Ildy őrszésére kivezényelt őrségnek nem adnak éles patronokat. *Hadzsi ben Ibrahim*ot *Schlichting* ezredes többször idomította a katonai tartáshoz a kezével is. Legutóbb *Schlichting*nek lovagló ostróra érintette gyöngéden az albán közlegény arcát. Ekkor határozta el *Hadzsi Ibrahim*, hogy bosszuzat áll s egy lövőgyakorlatról hazatérve, két éles töltényt rejtett el s közölte társaival, hogyha a német tiszt még egyszer korbáccsal hozzányul, nyomban lelövi. *Schlichting* ezredes nem tudta, hogy egy albán katona önérzete az ily gyöngéd érintésre, elszánt még arra is, hogy a tulajdon apját meggyilkolja. Az ítéletet gyorsan meghozták. Halálról szólott. *Hadzsi ben Ibrahim*ot magánzárkába vezették s alighogy pirkadt, a kaszárnya udvarán agyonlőtték. Áldozatát *Schlichting* ezredest ma délután temették el.

— **Az orosz grófné ékszerei.** *Nizzából* jelentik: *Kunsdumoff* grófnőtől, aki *Luganoból* *Modenába* utazott, a vasuton ellopták táskáját, amelyben 150.000 rubel értékű ékszere volt.

— **Aradmegyei lökereskedők a román kormányhoz című mai cikkünkre vonatkozóan a következő sorok közlésére kértek föl bennünket: Igen tisztelt szerkesztőség! Mai cikkük egy kis kiegészítést igényel, amennyiben a román kormányhoz címzett panaszt egyedül én irtam alá és a cikkben foglalt többi kis lökereskedők mint tanúk szerepelnek, akik igazolják *Ardeleanu* Mihály eljárását. A vizsgálat ki fogja deríteni, hogy a panasz nagyon is alapos, mert egész sereg szegény lökereskedő igazolja annak tartalmát. Teljes tisztelettel, köszönve szivességüket, *Totok* János, magyarpécskai lökereskedő.**

A *Temesvári Hírlap* munkatársa előtt *Ardeleanu* Mihály, majd pedig veje *Adám* György dr. ügyvéd a következőket mondta:

„Közönséges üzleti érdekről van szó. Az egész egy kis konkurrenciális manőver. Ilyen vádaskodások a lószállítások körül elég gyakoriak, de mert a román kormány igen jól tudja, hogy a feljelentéseket a versenyző lökereskedők csinálják, nem tulajdonít, mert szükségszerűen nem tulajdoníthat azoknak fontosságot. A cikkben foglalt vádaskodás természetesen alaptalan és valótlan. Ami sértő, gyanúsító, vagy diffamáló van a cikkben, az a büntetőbírószék elé kerül, mert a cikk szerzője ellen megteszszük a büntető feljelentést.”

Igy beszél az *Ardeleanu*-család. A cikk szerzője kíváncsian várja a sajtóper, amely gyönyörű üzleti módszerről ad majd tiszta képet.

— **Tilos a magyar nóta Abbáziában.** Nem egészen meglepő, de mégis elég érdekes és jellemző a magyar osztrák udvariasságra az alábbi eset: A római nemzetközi kiállításra leutazik *Budapestről* a *Turul* dalegylet, a mely e célra állami hozzájárulást is kapott. Az államsegély azonban nem volt elegendő s ezért a dalegylet elhatározta, hogy utközben hangversenyeket rendez és így egészíti ki költségeit. Ilyen hangversenyeket terveztek *Fiumében*, *Abbáziában*, *Velencében*, *Firenzében* és *Rómában*. Mindegyik helyen, így *Abbáziában* is bejelentették szándékukat, az *abbáziai* kerületi főnök azonban nem engedte meg a hangverseny megtartását, azzal az indokolással, hogy *Abbáziában* magyar koncertre nincs szükség.

— **Egy temesvári lány és a milliárdos házasságok.** *Bleyer* Irma temesvári leány *Newyorkban* házasságközvetítő irodát nyitott, amely kitűnő forgalomnak örvend. Egyik *newyorki* lapban híretést tett közzé, amely szerint amerikai milliomos leányok és osztrák-magyar arisztokraták között házasságokat közvetít. A *Newyork Herald* egy munkatársa felkereste *Bleyer* Irmát, aki kijelentette, hogy több magyar és osztrák arisztokrata jelentkezett már nála, sőt ezek között egy osztrák herceg is szerepel. *Bleyer* Irma reméli, hogy a házasságközvetítés útján rövid idő alatt vagyont szerez.

— **A Messenger-boy iroda máttól kezdve a Szabadság-tér 17. számú házban** (*Dr. Schwarz* Jenő-féle ház) áll a közönség rendelkezésére. A vállalat a közönség nagyobb kényelmére úgy rendezte be az irodát, hogy ott mindenki azonnal elvégezheti levelezését és a boy nyomban rendelkezésére áll. A kitűnően vezetett vállalat irodája reggel 7 órától este 10 óráig áll nyitva a közönség számára, telefonon pedig már korábban és egész este fél tizenegyig hívhatók a boyok. Telefon szám a régi 816.

— **Öngyilkos mechanikus.** *Fiuméből* táviratozzák: *Polich* Pál mechanikus az éjjel a *Piazza Elisabetán* levő parkban agyonlőtte magát. Revolveréből háromszor magára lőtt, az első két lövés nem talált, a harmadik szíven érte. Hátrahagyott levelében gyógyíthatatlan betegségét mondja tette okának.

— A gyilkos jegyző. Nagybecskerekéről jelentik: Papik Miska szerbíttebei községi segédjegyzőt tegnap délelőtt hallgatták ki. Papik jelenleg a nagybecskereki királyi ügyészség fogházában van fogva. A véres büncselekményre vonatkozó újabb értesüléseink szerint Szabó Béla vizsgálóbíró a napokban Szerbíttebére utazik s a helyszínen az összes tanukat ki fogja hallgatni és amennyiben kétségtelen beigazolást nem nyer Papik ártatlansága, úgy a királyi ügyész indítványozni fogja a vizsgálati fogság fentartását s ez esetben a bűnügy a június havi esküdtbíróóság elé kerül tárgyalásra.

— Táviratverseny. Párisból táviratozzák: A turini kiállítás keretében nemzetközi táviróversenyt rendeznek, amelyen a különböző nemzetek különféle távirógépeinek és rendszereinek szerint a táviratváltás gyorsaságát fogják próbára tenni. Feltűnt a francia táviró-hivatal igazgatóságának, hogy a francia táviró-hivatalnokok és hivatalnoknők egyáltalán nem jelentkeztek a versenyre s hiábavaló volt az újabb felszólítás is, a francia távirószok nem akarnak versenyezni Turinban. Bizalmasan utána járt a dolognak a postaigazgatóság s így jött rá az igazi okra. A francia táviró-hivatalnokok attól félnek, hogyha a turini nemzetközi versenyen díjakat nyernek és nagy gyorsaságot érnek el, majdan a táviróigazgatóság ezeknek az eredményeknek alapján ítéli meg képességeiket s a verseny rájuk nézve azzal a következménnyel fog járni, hogy azonnal akár meg is szakadhatnak a munkában. A táviróigazgatóság most körlevelet bocsátott ki és megnyugtatta alkalmazottait, hogy ez az aggodalmuk alaptalan. Már is tömegesen jelentkeztek a turini versenyre a francia táviró-hivatalnokok és hivatalnoknők.

— A társalkodó szerelmi kalandjai. Nagyváradról írják: A nagyvárad rendőrbíróóságán őriznek most ezer lakattal egy kedves aktacsomót, amely — beavatott emberek szerint — ez örök szerelemről mesél csodálatos, bűvös, regéket, tavaszi sejtelmekkel, selyem suhogással, női raffiniával és szerelmes férfiak bárgyuságával gazdagon telített örök szép regéket. Tavasz van s Fekete Béla jómodu iparost, aki éveinek számát tekintve elég fiatal ember, néhány nappal ezelőtt szintén buja tavaszi sejtelmek lepték meg s amint a kora hajnali órákban sétált a Bémer-téren, epekedve énekelte azt a bizonyos bűvös hatású dalt:

— De jó volna egy nő...

A dal elhangzott. Kelet felől, a háztetők mögül meleg napsugarak bukkantak elő s pompájukat és ragyogásukat rárasztották egy szepegő, félénk kis nőre, aki a Szigligeti-színház sarkán állt és áhitattal hallgatta a Fekete Béla énekét. A kislót Popovits Natáliának hívják s a Rákóczi-ut egyik főúri házában társalkodónői állást tölt be nemes buzgósággal. Ez azonban nem akadályozta meg őt abban, hogy ne kössön barátságot Fekete Bélával, aki szerelmének zálogául egy vadonatúj huszkoronás bankjegyet nyújtott át a kis nőnek. A pénz egy villogó fehérségű női kebel rejtéjén egy pillanat alatt eltűnt s aztán a szerelmes pár kart karba fűzve boldogan, meglegezetten indult a kis nő lakása felé.

Mikor a helyszínére értek, a vidám Natália büszkén lépte át az ódon küszöböt s aztán egy előkelő nonszalanszal becsapta a epekedő ifju előtt a kaput, anélkül, hogy előbb a huszkoronát visszaadta volna. Kilincsrázás, kapuzörgetés és hangos magyaros káromkodás következett ezután, majd az ifju felrohant a rendőrségre és csalás miatt feljelentést tett a nőlel.

— Nőgyék szives figyelmébe. Elegáns és izléses kosztüme öltözékek legújabb angol szabásban készülnek Langer Aranka műtermében Szabadság-tér, színház épület. 1374

— Az Aradi Közlöny panaszkönyvéből. A következő sorok közlésére kérték föl bennünket: Nagyon sok szülőt lekötölez az Aradi Közlöny, ha szíves lesz szövé tenni azt, hogy az aradi parkokban és ligetben nincsenek padok. A tavasz már teljes pompájával jelentkezett és a szülők a felügyelőikkel szívesen küldik a kitűnő levegőjű parkokba kicsi gyermekeiket. Am az a baj, hogy a parkokból hiányoznak a padok, amelyek az apró gyermekek elhelyezkedhetnek. A földre, vagy a tübe nem telepedhetnek le a gyerekek, pad pedig nincs. Így hát lehetetlenné teszik a gyermekeknek a parkokban való tartózkodást. Az illetékes hatóságok figyelmét felhívom erre a sajnálatos körülményre, amelynek megjavításáért sok szülő hálát érezne. Teljes tisztelettel egy szülő.

— Köszönetnyilvánítás. A mai napon Unger Mór urtól 19-én megtartott hangverseny jövedelméből egyszázötven koronát az Aradi polgári jótékony nőegylet részére átvettem, mely nagylelkű adományért hálás köszönetet mond a polg. jót. nőegylet nevében özv. Purgly Lajosné fővédasszony. 1385

— Találtak az Apolló-színház nézőterén egy pár fekete keztyűt és egy ridikült. A tulajdonosa átveheti az Apolló pénztáránál.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 30-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat köztettek jelentettek: Született: Grünfeld János szabónak Ilona nevű leánya. Samu Ferenc kocsifényezőnek István nevű fia. Kovács István napszámosnak Ferenc nevű fia. Pocsaji Károly hivatal-szolgának Zsuzsanna nevű leánya. Kiss Lajos szabafestőnek József nevű fia. Meghalt: Borbás Erzsébet 77 éves napszámos. Nagy Erzsébet 26 éves cseléd. Özv. Szekeres Pálné 62 éves napszámos. — Házasság nem fordult elő.

— Az ember sohasem tanul eleget. Ezt a benyomást teszi az emberre Oetker dr. legújabb könyvének áttanulmányozása is. Minden olvasónknak ajánljuk ezen könyvet ingyen és bérmentve Abetker dr.-tól Baden-Wien. Tessék a megküldését kérni.

— Málnási borviz. A rövid idő alatt közkedveltségre szert tett kitűnő Málnási Borviz-Forrásvízből friss töltésű szállítmány érkezett, melyre, valamint az erre vonatkozólag mai lapunkban megjelent hirdetésre a t. olvasó közönség figyelmét ezennel felhívjuk.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weisznál. 201

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védjegyét — a kislót — kérjük figyelembe venni. Utánzatoktól óvunk.

Az első fog

fájdalom nélkül nő fogzás közben nincsenek görcsök, sem bélzavarok, ha SCOTT-féle Emulsió-t használunk, nyugodtak lesznek az éjszakák, a fogak pedig erősekre és fehérekre fognak fejlődni. Harmincnégyéves hirnév áll jót a mondottak igazságáért. A szopós gyermekek kétségkívül szeretik a

Scott-féle Emulsió-t

és megemésztik még akkor is, ha gyomruk a tejet nem bírja. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban. 6667

VÁROS ÉS MEGYE.

A rendőrorvosi állás. Holnap ülést tart Aradváros egészségügyi bizottsága, hogy foglalkozzék Leitner Ernő dr.-nak a rendőrorvosi állás szervezésére vonatkozó javaslatával. Tudvalévő, hogy Arad hatósága ez állásra vonatkozólag véleményt kért tizenkét törvényhatósági jogú várostól. A válaszok már megérkeztek. A vá-

rosok azt felelik, hogy sehol sines rendőrorvosi állás és így nem tudhat véleményt mondani az állásról.

TARKASÁGOK.

(A két császár.) Opre Péter dr.-nak, mióta az ő speciális természetes gyógymódját feltalálta, csak egy ambíciója van. Nem szerény ambíció. Nem csekélyebb személyiséget akar meggyógyítani, mint II. Vilmost, a németek császárat, a monarchia buzgó szövetségesét. Opre dr. Vilmos egészségi állapotára vonatkozó minden hirt lelkiismeretes buzgósággal tanulmányoz és bár nem szép emberi tulajdonság más baján örvendeni, a kitűnő embermentő arcán mégis a meglegedés sugara vonul át, ha a lapok a német császár egy vagy más bajáról számot adnak. Ha a bajszuralkodó gyomra fáj, annak az egész kontinensen bizonyára Opre dr. örül a legjobban. Szintugy meglegedéssel tölti el, ha Vilmos térdkalácsa megnyilallik, ha a fülében szaggatásokat érez, ha a látása gyöngül, ha a foghúsa sajog. És ez nála nem káröröm. Ellenkezőleg: Opre dr. meg akarja gyógyítani a nagy uralkodót és már számtalanszor kijelentette:

— Addig nem lesz egészséges ember belőle, amíg el nem jön hozzám Aradra. Az orvosok hiába macerálják. Majd belátja ezt ő maga is. Csak türelem. Fogjuk mi még őt látni az aradi korzón.

Pár nap óta Opre dr. kidüllesztett mellett (ha ugyan még lehet) peckesen sétál a korzón. Az embereknek alig hogy köszön és állandóan egy nyulánk karcsu férfiúval jár-ke. Egy ismerőse megállította:

— Mi van magával doktor ur? Miért olyan büszke?

Opre kihuzta magát.

— Van is rá okom. Most már biztos, hogy Vilmos (csak így nevezi) felkeres engem. Mondtam én azt maguknak.

Az ismerős mosolygott.

— Ugyan, ugyan Opre ur, hova gondol? Majd a németek császára épen eljön Aradra. Honnan veszi ezt?

Opre dr. gunyosan nézett rá:

— És ha bebizonyítom, hogy a pácienseim között van már egy fejedelmi személy. Elhinné akkor?

— Feltétlenül, — volt a válasz. — Hol van az a fejedelmi személy?

Opre dr. rámutatott a mellette sétáló urra.

— Itt van. Legújabb páciensem, a magyar Császár.

A nyulánk magas ur Császár Imre volt, a Nemzeti Színház tagja.

(A kövér utas.) A gáji lóvonaton a kocsisarkában egy nagyon kövér paraszt asszony gubbaszkodott.

Egy jószívű ur észreveszi, hogy az asszony a zsebkezdőjét a szeméhez emeli, melyből kicsordulnak a könnyek.

— Miért sir? — kérdi tőle részvétteljesen.

Sokáig nem akarta megmondani, de faggatására végül így szólt:

— Már két órája kocsizom ezen a vonalon, pedig a Vitéz-utca-ba kell mennem. Kétszer is le akartam szállani, de a kalauz ur nem engedett.

— Hát mért nem engedte?

— Azt hiszem azért, mert tetszik tudni, kövér vagyok és csak úgy tudok szállani, hogy hátat fordítok az utcának. A kalauz ur pedig mindig azt hitte, hogy fel akarok szállani, megfogott és betuszkolt a kocsiba, amely elindult... Most attól félek, hogy egész estig így kell kocsikáznom.

A n. é. helybeli és vidéki közönséget értesitem, hogy üzletemet **Salacz-utca I. szám alá** helyeztem át, abban a kellemes helyzetben vagyok, tekintettel az olcsóbb rezsi, a **női-, férfi- és gyermekcipőket** tulhalmozott raktár miatt, gyári árban árusíthatom, kérem erről meggyőződést szerezni.

Szives pártfogását kéri:

Róna Jenő

amerikai cipőáruhaza

Salacz-utca 1. szám. (Volt Mayer szücsmester helyiségében.)

SPORT.

+ Meghívás. Az „Aradi Turista Egyesület” választmánya e hó 31-én, pénteken d. u. 6 órákor az egyesület helyiségében ülést tart, melyre a tagokat meghívja és minél nagyobb számban való megjelenésre kéri az elnökség.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= A malmok üzemkorlátozása. Budapestről jelentik: Az itteni malmok elhatározták, hogy üzemük eddigi korlátozását egyelőre május végéig érvényben tartják s ezen idő alatt hetenkint csak négy napon át fognak dolgozni.

= Méntelep Arad megyében. A P. N. írja: Solymos-Bucsáva kis község Arad megye keleti határán. Valamikor dus erdők környékeztek, de az erdőt Haas és Deutschék learatták és azóta a csapadékvíz lemosta a solymos-bucsávai szirtokról a termőtalajt. Persze a kopár földeken alig van termés. Ujabban egy miniszteri tanácsos vásárolt ott birtokot olcsó áron, de a szegény föld még ennek a vételárnak a kamatait sem hozza meg. De a földmívelésügyi miniszter figyelme most váratlanul Solymos-Bucsáva felé fordult. Szakértőkkel megvizsgáltatta a birtokot és az állami méntelepek részére bérbe fogja venni. A földmívelésügyi miniszter hegyvidékre alkalmas lovakat akar neveltetni a székely vidéken.

= Az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Államilag Kezelt Borközponti Szövetkezetének alakuló közgyűlése, mely — a már megállapított alapszabályok értelmében — Aradon, a vármegyeháza kistermében, folyó évi április hó 2-án délután 10 órákor fog megtartatni. Felkéretnek az érdekelt szőlőbirtokosok, hogy a közgyűlésen, az ügy érdekében, minél nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni. A szövetkezet alapító tagjai: Bohus László báró, Bohus Lajos báró, Bánhidny Antal báró, Steiner Ferenc, Halmai Andor, Bódy Bódog, Konec Benő, Lőcs Rezső, Králicz Lajos dr., Darányi János, Vojtek Alajos, Kintzig Géza, Faragó István, Martits István, Szathmáry Gyula, Dániel Kálmán, Schill József, Buja Sándor.

= Tenyész üsző és tehén vásár. Az Arad vármegyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi minisztérium által kiosztás céljából engedélyezett 1000 darab tenyész marhát egy részének beszerzése végett folyó évi április hó 26-án, Aradon, a honvéd huszár laktanya barak istállóiban tenyész üsző és tehén vásárt rendez, melyen mint vevő maga az egyesület fog részt venni. A vásáron simentháli, berni, pinzgauer és magyar fajta tehének és előhasu üszők fognak beszereztetni, tehát mindazon földbirtokosok és gazdáknak, akik ezen fajták tenyésztésével foglalkoznak, igen jó alkalmul kínálkozik ez a vásár az eladásra szánt tenyészállataik kedvező értékesítésére. Bejelentő ívet az egyesület kívánatra bárkinek készségesen küld. Bejelentési határidő április 10-ig terjed.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 30

Amerika 1-el olcsóbb. Kinálat, vételkérő korlátozt, 10 ezer mm. drágább.

Az árak 50 millióként számlálva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buxa 1911. áprilisra	11.70—11.71	11.73—11.74
Buxa 1911. májusra	11.50—11.51	11.51—11.52
Buxa 1911. októberre	10.85—10.86	10.85—10.86
Ross 1911. áprilisra	8.37—8.38	8.38—8.39
Ross 1911. októberre	8.07—8.08	8.14—8.15
Tengeri 1911. májusra	5.64—5.65	5.66—5.67
Zab 1911. áprilisra	8.70—8.71	8.71—8.72
Zab 1911. októberre	7.28—7.29	7.29—7.30

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Márc. 30 —

Magyar aranyjárdék 4%	111.40
Magyar koronajárdék 4%	91.50
Magyar koronajárdék 8%	80.50
Magy. földterhm. kötvény 4%	92.90
Horvát-szlavon földterhm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsógy kölcsön	223.—
Szászab. és szegedi sorajegy kölcsön	155.—
Csehrák járdék papírban	92.80
Csehrák járdék ezüstbe	96.70
Csehrák járdék aranyban	115.25
Csehrák koronajárdék 4%	92.90
1860. évi csehrák államsorajegy	162.—
Csehrák-magyar bankrészevény	19.20
Magyar hitelbank-részevény	848.25
Csehrák hitelintézet részvény	673.50
Csehr.-magy.-államsorajegy részvény	758.75
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.02
Német birodalmi márka	—117.42%
London vista	239.87%
Páris vista	94.90
10 márkás arany	25.48

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1911. március hó 31-én:

B) bérlet

Itt először:

A z s e n i.

Tragikomédia 2 felvonásban. Írta: Nagy Endre. Rendező: Kulcsár Lajos.

S Z E M E L Y E K:

Killinyi Jónás.	Várnay Jenő.	Allamtitkár	Ajtay Ödön.
Könyvnyé	Benkőné.	Tóni, pincér	Huszár K.
Agnes	Harmath J.	Mátyás, pincér	Cseh Ferenc.
Marie	Vendrei V.	Vak koldus	Heltau Jenő.
Rudolf	Delly Lajos.	Sánta koldus	Ladiszlay J.
György	Beregi S.	Kacska koldus	Kulcsár L.
Ujságíró	Vass Jenő.	Koldusasszony	Follinusné B.

Kezdete este 7 és fél órákor.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1911. március 31-én:

1. Cambridge. Természettudományi látványos felvétel. — 2. Az elizott asszony. Esetkép. — 3. Mária, mint eszébz. Komik. s. — 4. Bucsú örökre. Dráma. — 5. A festő kufangja. Kacagató bohózat. — 6. Arizáth. Római dráma. 400 méter hosszú kép. Nagy látványosság. — 7. Bobbi pincér lesz. Komikus kép.

Helyárak: Pályázati üléseként 1 kor. Zárszék 1 kor. 1-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 4/6 órákor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. márc. 31-én, péntek

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Matos havaana. Humoros. — 2. Egy test, egy lélek. Szentácsi dráma. — 3. Az eszákimok országa. Szentácsi természetutáni felvétel. — 4. Két öreg nő. Kacagató bohózat. — 5. Nászut, Dráma. — 6. Bandika és a pesti gyerek. Vigjáték. — 7. A nikól templom. Természet után. — 8. A megtorlás. Szentácsi dráma. A legkiválóbb párisi művészek előadásában. — 9. Patkó zsurnál. Aktuális események mozgófényképekben.

Előadások d. u. 4/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 38 gyalogezred zenekara játszik. — Csúszda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Tisztelettel hozom tudomásukra vendégeimnek és ismerőseimnek, hogy férjemért semmi néven nevezendő fizetési kötelezettséget el nem vállalok.

Foóhr Ferencné.

5823—1911.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a m. kir. honvéd főreál iskolában és a honvéd Ludovika akadémiában az 1911—1912. tanév kezdetén több részint teljesen díjmentes, részint féldíjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetéses hely fog betöltetni.

A részletes pályázati feltételek a városi katonai ügyosztálynál betekinthetők.

Arad, 1911. évi március hó 18.

A városi tanács.

Használt

ó l o m

megvételre keressetek

Reklám nélkül is
mindenki tudja, hogy

Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

Tavaszi újdonságaim
 dus választékban megérkeztek.

Üzleti elvem fen-
 tartása:
 Nagy forgalom, ke-
 vés haszon.

Kiváló tisztelettel

Németh István,
 női és férfi divat áruháza
 Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota.)

1065

ASPIRIN

Mint hogy sűrűn előfordul, hogy a valódi As-
 pirint utánzatokkal helyettesítik, kérjük az Aspirint
 csak is az általunk forgalomba hozott

Aspirin-Tabletta

alakban vásárolni, a melletti lerajzolt **eredeti**
csomagolásban. (1 üvegcső 20 Tablettával
 á 0,5 gr. K 1.20). 6892

Minden Tablettára az Aspirin
szó van rábélyegezve.

Csak is ezen Tabletták nyújtanak biztosíté-
 kot a készítmény valódiságáért és minden más
 mint nem valódi visszautasítandó.

Aspirint kizárólag eredeti
tablettáinkban kérjen.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.,
 Elberfeld und Leverkusen b. Mülheim a Rhein.

**NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD-
 ASZTAL RAKTÁR ARADON.**

ÉRTESÍTÉS!

1124

Értesítem Aradváros és vidéke n. é. közönségét,
 hogy Aradon, a Boros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat
 a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészíttettem ki, úgy, hogy képe: vagyok a legkénye-
 sebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a
 legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Ál-
 landó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, uri
 szobákban, szalonokban és irodákban szükségeltető bu-
 torokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szíves
 pártfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.

Egy okos fej

**elsajátítja azon vivmányokat, melyekkel a tá-
 szerkémia a háziasszonyt megajándékozta.**

- Dr. Oetker sütopora á 12 f. élesztő pótlásául szolgál, mellyel kuglófokat linai és más egyéb tortákat, valamint mindegyik süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.
- Dr. Oetker pudingpora á 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.
- Dr. Oetker vanillincukra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crémé vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden
 élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

455

!!Hirnévre!!

szereket szert tenni az Olosóság terén!
 Ezt csakis úgy érhetem el, ha jó és
 szép árut olosón adok. — Elvem eddig
 is az volt, hogy a legjobb, a legjavá-
 ból, kevés pénzért adjak, amiről már
számosan meggyőződést szereztek.

**Áruimra még eddig panasz
 nem volt! Tehát**

száját érdekében nézze meg azt a ha-
 os talmas választéku os

cipő, kalap és uri divat
 cikkek, melyek a tavaszi Saisonna
 már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ
Szabadság-tér 3. szám.

(A volt Winternitz-féle helyiség.)

Nagy cipőjavító-műhely a vevőközö-
 ség rendelkezésére áll. Mérték utáni
 rendelések 24 óra alatt eszközölköznek

Kérem kirakataim megtekintését.

Stern Cecilia

kész női és gyermekruha üzlete

— Arad, Forray-utca 2. szám. —

Alkalmi vételek

és eladások

ékszer tárgyokban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszeráruhája

Deutsch Izidor

órás és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

591

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcserejeltetnek
TELEFON 438. TELERON 438.

1135—1911. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi minister ur 14129-XI. 1. 1911. sz. körrendelete folytán felhivom azon kertészeti telep tulajdonosokat, kik élő növények kereskedésével foglalkoznak és telepüket a szabad forgalomra jogosított telepek közé felvételre kívánják, hogy a felvétel iránti szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. év augusztus 31-ig nyujtsák be.

Arad 1911. február hó 27-én.

Varjasy, polgármester.

Seprős község jegyzői irodájában a jegyzői teendőiben teljes jártassággal bíró oklevelés

egyén

havi 90 korona fizetés mellett

alkalmazást nyerhet.

Jó viselet s szorgalom által némi mellékjövedelemre is számíthat.

1875 Seprősi Előjáróság.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Vezérképviselő

Arad részére ki magánfeleknél jól van bevezetve és megfelelő tőkéje, vagy jótállója van,

kerestetik

3 szabadalmazott és már sok városban bevezetett tömegcikk eladására, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen, verseny nélküli, szavatolva sikeres eredményért.

Szives ajánlatok „Hoher Verdienst Zagreb W. E. 8480.“ jelige alatt an die Anoncen Exp. Rudolf Mosse Wien I. kéretnek.
6914

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-léle** most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögéskor, fejlődésben visszamaradt gyermekeknek, stb. stb.
421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyvizketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.“
Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete Hajfestő

a „MELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai gumi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Ajánlja a vásárló közönség viszes figyelmébe saját készítményü legdivatosabb női bluz, pongyola, alj és kosztümeit, melyek állandóan dus választékban, legolcsóbb árak mellett kaphatók. Mértékutáni rendeléseket gyorsan és izlésesen készítik. Gyászu ruhák 4 óra alatt készülnek. 1298

Permetező javítások elfogadtnak.

M. kir. szabadalmazott **Borszivattyuk**

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyószelvényekkel. Közégeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros vis használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beült

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely helyi vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 161
Arad. Rákóczi-utca 21. sz.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisza, dus gyökérzetű bor és csomagefaju

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökere Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és ajánlattal szivesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Allamiezüst
éremmel
kitüntetve!!

Pártoljuk a
magyar
kalap ipart.

Megérkeztek a

legújabb női modell szalma kalapok

ugyszintén a legújabb divatu saját készit-
ményü nyulször, kemény- és puha-, férfi-
és gyermek kalapok. — Nagy raktár min-
den színben és divat formában.

Panama kalapok csakis a legszeb-
ben vegyileg nálam tisztítatnak.
— Vidékről 3 darab tisztítás vagy
festés végett beküldött kalap por-
tómentesen visszaküldetik. A n. é.
közönség pártfogását, kéri tiszt-
telettel 1248

Bittenbinder Konrád

kalapos mester

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

6341—1911.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa
ezennel közhírré teszi, hogy a
népénekesekről szóló módosított
szabályrendelet életbeléptetésére
folyó évi április hó 1-ső napja tü-
zetett ki.

A szabályrendeletet az érde-
keltek a kapitányi hivatalnál be-
szerezhetik.

Arad, 1911. évi március hó 24.

A városi tanács.

601—1911.

Hirdetmény

A nagym. m. kir. földműve-
lésügyi miniszter ur 5400—911
számu rendelete értelmében fel-
hívjuk mindazon munkaadókat,
hogy a szolgálatukban álló minden
egyed gazdasági cseléd után az
„Országos Gazdasági munkás és
cselédsegély pénztári“ javára
jogerősen megállapított 120 fillért
haladéktalanul, de legkésőbb folyó
év április hó 1 ig a városi adóhi-
vatalnál annál is inkább fizessék
be, mivel a fennálló törvényes
intézkedések értelmében esetleges
baleset esetén a munkást megillető
segélyek csak az esetben lesznek
kiszolgáltatva, ha 120 filleres díj
az esedékességkor legalább 30
nappal a baleset előtt tényleg be-
fizetve lett.

Egyidejűleg figyelmeztetjük a
munkaadókat, hogy ha cselédeknek
számában vagy személyében az
általános összeírás fogamatossítása
— változás áll be, akkor a
— változás az új cseléd szolgálatba
lépésétől számított 15 napon belül
a községi előjárásnak (városi
adóhivatalnak) szóval vagy írásban
bejelentendő és a hozzájárulás-
díj ezen bejelentés alkalmával
(tehát április hó 1-e előtt is) azon-
nal befizetendő: a cselédek sze-
mélyében beállott változás esetében
azonban a díj természetesen csak
akkor fizetendő meg ha a munkaadó
a 120 fillért a szolgálatból eltá-
vozott cseléd után azon évre még
nem fizette be.

Arad, 1911 márciusus hó 4.

A városi tanács.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási
forrás

**TEA
RÜM**

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerek-
ben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

601

Vendéglők, kávé-
házak és fűszer-
üzletek ⁴¹⁸

adásvételét

ingyen közvetíti és
sörkölcsönöket
leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

1274—1911 p. m.

Hirdetmény.

Ó Császári és Apostoli Királyi
Felsége I. Ferencz József által or-
száglása megkezdésének 60-ik
évfordulója alkalmából legkegyel-
meseb alapított emlékkereszt elnye-
résére vonatkozó rendelet hivata-
lomban betekinhető.

Felhívom azokat, kik érdem-
kereszt elnyerésére igényjogosult-
sággal bírnak és az érdemkeresztet
elnyerni óhajtják, hogy hivatalom-
ban 1911 április 10-ig jelenkezzenek.

Arad 1911 márciusus hó 8-án.

Kádas Kálmán
főjegyző

Jaj de fáj!!

a fejem a sok

kiadástól!

Ezt hallani mindenkitől!!! Azonban ha

Korányinál

a Szabadság-téren

vásárol

cipőt, kalapot és ■■■■

■■■■ uri divatcikkeket

sokat megtakarít,

mert majdnem

■■ félárban ■■

szerezheti be nála szükségletét.

877

Elegáns, finom, szép és jó árut
csak Korányi tud olcsón adni.

Győződjék meg!

Homok,

építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben

állandóan

kapható.

Pollák Sándor,
gőztéglyagyár Mikulaca.

Telefon 55—515. 976

Uj, egységes VILÁGTÖRTÉNELEM

675 szövegképpel
65 műlappal
és 12 térképpel.

■ Teljes ■
világtörténet
két kötetben.

■ KÉT KÖTETBEN ■

Irta MÁRKI SÁNDOR

egyetemi tanár

ELSŐ RÉSZ

Az ó- és középkor története

314 szövegképpel, 14 fekete, 11 színes műmelléklettel és 8 színes térképpel.

MÁSODIK RÉSZ

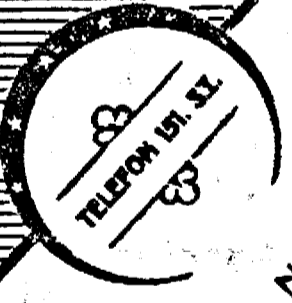
Az új- és legújabb kor története

361 szövegképpel, 35 fekete, 5 színes műmelléklettel és 4 színes térképpel.

Márki világtörténete egészen új irányt jelent a magyar történetírás terén. A legalaposabb tudományosságot egyesíti az előadás lebilincselő érdekességével. Az uralkodó személyeken kívül a gazdasági és kulturális mozgalmakat is az események középpontjába helyezi. Korszakokat és embereket művésziességgel jellemez s a múlt eseményeit beszélve el a jövő útjaira is rávilágít.

A teljes mű ára két diszkötésben ... .. 48 K
A kétkötetes mű négy kötetbe kötve .. .. 60 K

Kiadta az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat Budapest. Részletfizetésre is megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
KÖNYVKÖTÉSZETE
Aradi és család barátok palotájában

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
ÍRÓMAPPÁK.

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

NYOMJUK A LEGMODERNEBB
FÉNYEL FELSZERELT
KÖNYVKÖTÉSZETINKET,
MOL A LEGTÖBB SZERKÉSZTŐ
FŐSÉG A LEGTÖBB SZERKÉSZTŐ
BEZÁRÓDÁSOK RÓDUM KÉSZÍTÉSÉRE

A legjobb minőségű
gyertyánfa-bábuk
és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1886

Akinek

ismérlésig híján

háztartásra, nevelésre, üzletvezetésre, könyvelésre, segédre, ipánra, gazdálkodásra, kulesárra, vinczellésre, kertészre,	kulesárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodasszolgára, pénzbeszédőre, házmesterre, stb-re van szükség.
---	--

AKI

bérbéradni kíván

hírtéket, házat, vadászterü- letet,	kocsit, lovat, halászatot, telket.
--	---

AKI

eladni kíván

butort, szagorát, borát, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy
---	--

AKI

mindeneket vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér szél, ha az

„Aradi Közlöny”
kis hirdetései
rovatát használja.
Apró hirdetések.

Zálogházból

kváltott arany, ezüst- és
gyémánt-árakat vesz és el-
ad **Farkas Streicher**
Arad, Tököly-tér 1. 2074

Megvételre keresek

egy házat, amelyben jelenleg fű-
szerüzlet van jogokkal. Csakis
Aradon. Leveleket „fűszerüzlet” je-
gigé alatt a kiadóhivatal továbbít. 1884

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden új-
donság azonnal kapható. 80,000
kötetes zenemű-kölcsönző intézet.
Előnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Veszek egész
könyvtárakat és hangjegyeket leg-
magasabb árakon. Üzleti könyvek,
u. m. strazzák, naplók, stb. gyári
raktára. Bornyilvántartási ıvek
készlete. A Révai Lexikon rész-
letfizetésre is kapható. Kerpel Jzso
könyv- és papirkereskedése Ara-
don. 4071

Egy jökarban levő

használt kerékpárt veszek. Tököly-
tér 3. üzlet. 1152

Xi üdö házi koszt

házban és házon kívül kapható:
Lövész-utca 1. 1372

Egy szépírású fiatalember

ki a könyvelésben is jártas. azon-
nali belépésre felvétetik. Cim a
kiadóhivatalban. 1878

Kiadó 4 szobás emeleti lakás

május 1-re. Magyar-utca 9 szám.
1379

Petróleumos horodkat

veszünk azonnali szállításra, leg-
magasabb napi áron. Schenk es
Társas, Arad. 1888

Kiadó

5 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-
helyiségekkel, villany-világítással
ellátott, teljesen külön álló föld-
szintes lakás azonnali, vagy május
hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejá-
rattal, száraz világos műhely, vagy
raktarhelyiség kiadó. Haaszinger-
utca 5. sz. 939

İgyes kárptos

ajánlikozik e szakmába bármily
kárptos munkák pontos és kitünő
elvégzésére, ugy saját műhely-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemelés
nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-
utca 32. sz. 561

Berendezés,

rőfös és rövidáru szakmából, 2
utcai kirakatszekrénnel eladó.
Megtekinthető: Menczer Márton-
nál, Árpád-tér. 1179

Jég

mű vagy termés jég, háztartási cé-
lokra aprills hó 1-től naponta ház-
hozszállítva 6 sé 7 koronas havi bér-
letben előjegyezhető és megrendel-
hető az Aradi jégtelep jéggyára-
nál. Telefon 199. szám. 1017

Javaszi női kabátok és felöltök

megérkeztek, 15 koronától feljebb
minden árban. Hoffmann Sándor,
Színház-épület. 4268

Egy csinosan berendezett

fodrászüzlet jóforgamu helyen,
hatszáz koronáért sürgősen eladó.
Cim a kiadóban. 1187

**Gőzgép cséplőszek-
rényvel**

4 lóerős, olcsón eladó. Megtekin-
thető gr. Zselensky fatelepen Nagy-
váradi-ut 14. 1891

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz
levélpapírok teljesen ép dobozok-
ban 25% engedménnyel lesznek
kiárultva Inguusz I. és Fia könyv
és papirkereskedésében Andrassy-
tér 16. 555

Fatelepek

a Radnai-uton igen alkalmas 800
□-öl terjedelmű telek épületekkel
együtt haszonbérbe kiadó, vagy
őzők áron eladó. Cim a kiadóban.
1826

Két üres szoba

1 utcai és 1 udvari butorozva,
vagy anélkül, külön bejárattal, új
házban kiadó. Petőfi-utca 10. Ér-
tekezhetni ugyanott, a házmester-
nél. 301

Kiadó május 1-re

két szoba, konyha, éléskamra, min-
den hozzátartozóval, parkirozott
udvarban, ugyanott egy szoba
kiadó butorral, vagy anélkül. Bel-
város, Határ-utca 4a. 1845

Fiatal leány könyvelőnő

esetleg kézımunka üzletbe ajánl-
kozik. Gép- és kézımunkákban
teljesen jártas. Ajánlatokat „G. K.”
jeligére a makói postára. 1858

Sakás

Boros Beni-tér és Nádor-utca
sarkán 1-ső emeleti 4 szobás er-
kélyes utcái lakás május 1-ére
kiadó. Bővebbet Nemess Géza iro-
dájában 1856

Telefon 638. szám.

Fischer Armin
szobafestő és mázolómester
Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal szobafestő és mázoló-
munkákat legegyszerűbb kivi-
teltől legdiszesebbig, továbbá
természetes fautáztatokat (flo-
derozást) szines üvegekkel ki-
rakott gipszfestést ugy hely-
ben, mint vidéken. 104

Erzsébet királyné-körut

5. szám alatt egy modern négy-
szobás lakás május hó 1-től kiadó.
1884

Vízlerő fűrészes vagy malom

kerestetik haszonbérbe huzamo-
sabb időre. „Saabó Károly, Alcsill.”
1821

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata
Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és
himzéshez oktatásra fölvé-
tetnek.

5728— 1911. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. bel-
ügyminisster ur 9681/VII. D. 1911.
sz. körendeletével a faszesznek
(Methyl alkohol) italok, gyógyszer-
ek és illatszerek készítésénél
azokhoz való keverését s ily ita-
loknak, gyógyszereknek, illatszere-
eknek stb. forgalomba hozatalát
eltiltotta, miután újabb vizsgál-
atok megállapították, hogy a fa-
szesz izgató, kábító, sőt halálosan
mérgező hatású. A ki ezen rende-
let ellen vét és cselekménye vét-
séget vagy büntetést nem képez
az 1879 évi XL. t.-cz. 1. §-a ér-
telmében kihágást követ el és 15
napig terjedő elzárással és 200
koronáig terjedő pénzbüntetéssel
büntetettik.

Arad, 1911. évi március hó 27.
Sarlott Domokos
főkapitány.

**Kitünő nyálkaoldó
és diuretikus szer
Tisztán vagy berraligen kellemes
űdítő gyógyital a**

Málnási borvíz-forrás

természetes alkalikus savanyuvíz.

Készít a
Málnásfürdő Háromszék M.
Főraktár Aradon i Rubinstein M.
Telefon 188. sz.
Arad i lltérnek hához vivo
Bregcserevel 20 fillér.

ARADON
KÖNYV-ÉRTÉKESÍTŐ
KÖNYVTÁRA

ARADON
Szabadság-tér
12. szám. 0

FISCHER

**NAGY-
ÁRUHÁZ**

A tavaszi idényre nagy árkedvezmény.

Mélyen leszállított árak. Mélyen leszállított árak.

Férfi ing finom fehér madepulánból csak cégemnél kapható	most frt. 1.25 1.50 1.75
Férfi ing divatos színekben, jó mosó voilból gallér nélkül	most frt. 1.29 1.35 1.50
Férfi ing egész finom angol Saphierből elegáns mintákban	most frt. 1.45 1.75 1.95
Nyári ing dupla álló gallérral, jó mosó anyagból	most frt. 1.10 1.25 1.35
Nyári ing egész finom angol Saphierből dupla álló gallérral, ujdonságok	most frt. 1.50 1.75 1.95
Uri kalap divatos formában, strappának jó minőségben	most frt. 1.35 1.50 1.75
Uri kalap egész finom minőségben, divatos formában	most frt. 1.90 2.25 2.50
Kemény kalap divatos formában, finom anyagból	most frt. 1.95 2.50 2.90
Gyermek kalap minden színben, divatos formában	most frt. 1.— 1.25 1.50
Angol sapkák nagy választékban férfiak és gyermekek részére	most frt. —.50 —.90 1.50
Alsó nadrág finom kőpper vagy vászonnál német és francia szabású	most frt. —.75 —.95 1.25
Esőernyők alkalmi vétel, jó minőségű, csak cégemnél olyan elegánsok	most frt. 1.39 1.50 1.75

Selyem nyakkendő-ujdonságok rendkívül olcsó árban.

Alkalmi vételek, külön asztali páratlan olcsó árak csak cégemnél kaphatók.

Finom harisnya divatszínű	19 kr.	Sportsapka szövettől	45 kr.	Női kezításkák bőrből	65 kr.
Selyem nyakkendő nagy választékban	25 kr.	Sátabot nagy választékban	45 kr.	Női harisnya, divatos	39 kr.
Batist zsebkendő finom minőségű	19 kr.	Pénztárcák bőrből	40 kr.	Női gummi övek divatos	60 kr.
Cérna keztlyű színes	29 kr.	Cigárcsészirtartó bőrből	70 kr.	Női ingek jó minőség	95 kr.

Gyermekkoszúk gyáriraktára

Olcsó árak 5 forinttól 50 forintig.

